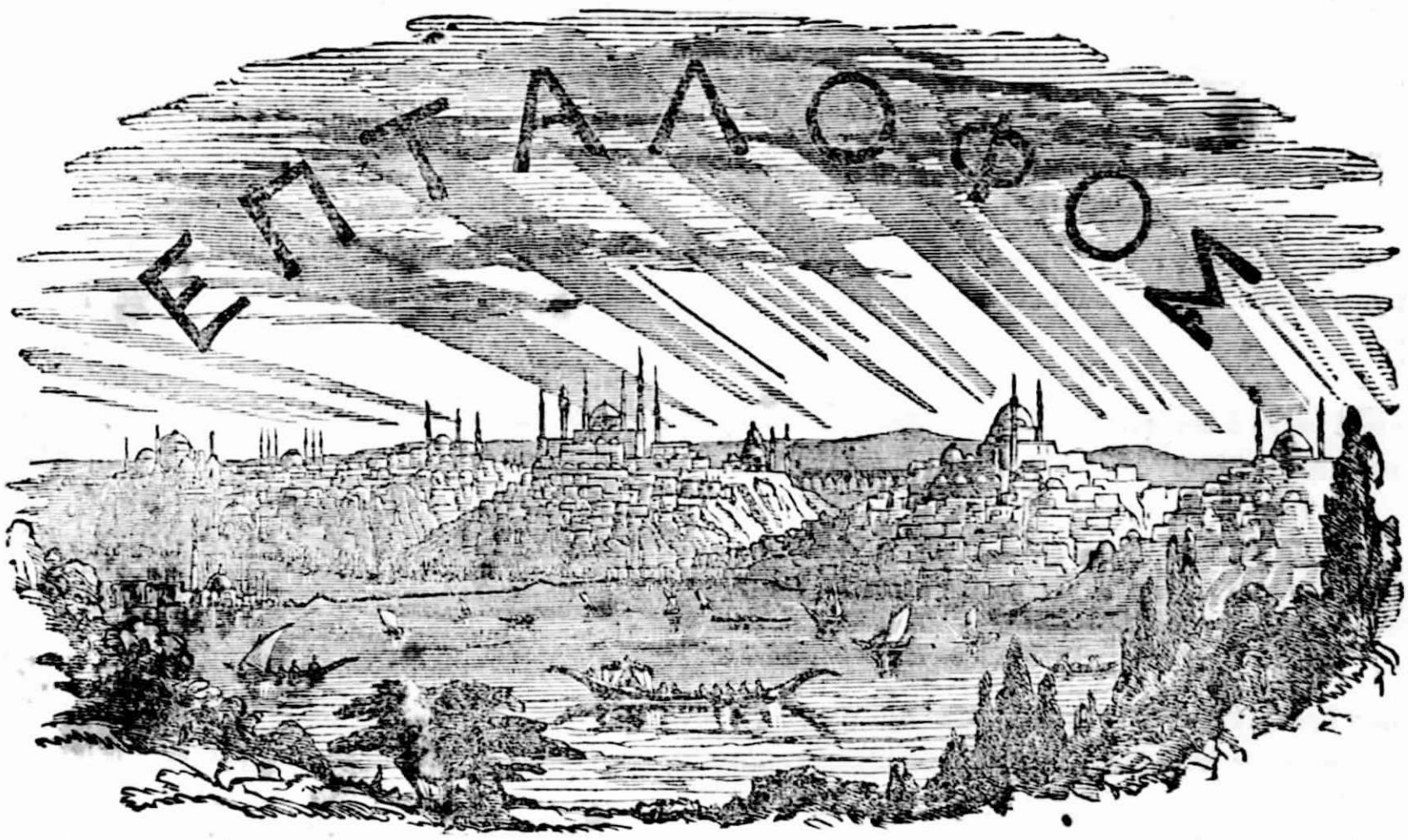

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1862. ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 9.

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΜΟΥΣΙΚΟΙ.

(Γερμανικὴ παράδοσις).

Χειμὼν προμηνύεται ἐφέτῳ δριμύς, καὶ οἱ ταλαίπωροι ἄνθρωποι πολὺ θὰ δυσκολευθοῦν νὰ προμηθευθῶσι τροφὴν καὶ καλὴν κατοικίαν. Εἶνε λοιπὸν πρέπον νὰ διατηρῇ τις εἰς τὸν οἶκόν του ἓν ἀνωφελὲς κτῆνος, τὸ ὁποῖον τρώγει ἴσα μὲ τέσσαρας ἀνθρώπους, καὶ κατέχει εἰς τὸν σταῦλον τὴν θέσιν ἑνὸς ὑπηρέτου ἢ ἑνὸς κεκμηκότος πτωχοῦ ὁδοιπόρου; Ἡ μαγείρισσά μας ἔχει δίκαιον· ὁ ὄνος μας ἐγήρασε πλέον, καὶ ἀπὸ πολλοῦ δὲν ἀξίζει τίποτε. Πρέπει τῳόντι νὰ σκεφθῶ πῶς εἶνε δυνατὸν ν' ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τὸ ἄθλιον τοῦτο κτῆνος· καὶ ἐπειδὴ δὲν μὲ βαστᾷ ἡ καρδία νὰ ἐπιβάλλω ἐπ' αὐτοῦ χεῖρα δολοφόνον, θὰ ὁμιλήσω τὸν Μάστερ Λόριγγεν, ὅστις ἔχει τὴν καρδίαν λιθίνην καὶ τὴν χεῖρα στερεάν. »

Οὕτω διελογίζετο ὁ ἀγρονόμος Κούρτιος, ἐξηπλωμένος εἴς τι παρὰ τὸν σταῦλον δωμάτιον καὶ καπνίζων τὴν πίπαν του.

Ἀλλ' ὁ γέρων Μαρτῖνος, ὁ ἀρχαῖος ὄνος του, ὅσον καὶ ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ τί ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ κύριός του, ἐμάντευσεν ὅμως, ὡς ἔχων πεῖραν πολλὴν, ὁποῖα ἀπαίσια διελογίζετο οὗτος, καὶ ἐκ τῶν χειρονομιῶν καὶ τῶν κινήσεων τῆς κεφαλῆς του ἐννόησεν ὁ πανοῦργος ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ εἰρηνικὰ κατὰ τὸ φαινόμενον ὀνειροπολήματα τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ Κουρτίου προεμήνυον δυσάρεστα διὰ τὸ δέρμα του ἀποτελέσματα.

Διὸ, ἅμα ὁ Κούρτιος ἀπῆλθε πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Μάστερ Λόριγγεν, περιφήμου σφαγέως τῆς ἐπαύλεως, ὁ Μαρτῖνος συνέτριψε διά τινος σφοδροῦ λακτίσματος τὸ παμπάλαιον καὶ ἐφθαρμένον σχοινίον, δι' οὗ ἦτο προσδεδεμένος εἴς τινα δοκὸν, ἐξῆλθε τοῦ σταύλου ὠθήσας διὰ τῆς κεφαλῆς τὴν σεσαθρωμένην αὐτοῦ θύραν, ἐγλύστρησε βραδυπατῶν ὄπισθεν τῆς γωνίας τοῦ μαγειρείου, καὶ ἅμα ᾐσθάνθη ἑαυτὸν ἐκτὸς παντὸς βλέμματος, ἤρχισε νὰ τετραποδίζῃ ἐλεύθερος διὰ τῆς πεδιάδος.

— « Εἶμαι ἄριστος μουσικὸς, διελογίζετο καθ' ἑαυτόν· ἔχω ὡραίαν φωνήν. Ὁδοιπόρος τις ἔλεγε προχθὲς ὅτι ὁ δήμαρχος τῆς Βρέμης ζητεῖ ψάλτας διὰ νὰ τιμήσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ Μεγάλου Δουκὸς, καὶ εἶνε ἀδύνατον βέβαια νὰ εὕρῃ ἄλλον ἱκανώτερόν μου, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ νὰ ἀκούεται τόσον μακράν. Εἰς Βρέμην λοιπόν! »

Καὶ ὁ Μαρτῖνος, παράφορος ὑπὸ τῆς χαρᾶς, διευθύνετο καλπάζων πρὸς τὴν μεγάλην πόλιν.

Μόλις εἶχε διατρέξει ἡμίσειαν λεύγαν, καὶ ἀπαντᾷ καθ' ὁδὸν γέροντα κύνα, ἐξηπλωμένον ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς ὁδοῦ καὶ λυπηρῶς οὐρλίζοντα.

— « Τί ἔχεις, καλέ μου φίλε Μαυροῦκε, καὶ οὐρλίζεις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; ἠρώτησεν Μαρτῖνος.

— Ὁ κύριός μου κατέφερε τρομερὸν κτύπημα κατὰ τῆς κεφαλῆς μου διὰ τοῦ κοντακίου τοῦ πυροβόλου του, διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ συλλάβω μικρόν τινα λαγιδέα, τὸν ὁποῖον ἐνόμισεν ὅτι ἐπλήγωσεν. Ἂν παρουσιασθῶ ἔμπροσθέν του, θὰ μὲ φονεύσῃ ἀφεύκτως.

— Μὴν εἰσέλθῃς πλέον εἰς τὸν οἰκόν του, ἐπανέλαβεν ὁ Μαρτῖνος, καὶ ἀκολούθει με. Ὑπάγω εἰς τὴν Βρέμην.

— Καὶ τί θὰ κάμῃς εἰς τὴν Βρέμην;

— Ὁ δήμαρχος ζητεῖ ψάλτας καὶ μουσικούς. Εἶμαι ἄριστος βαρύτονος, ὁποῖον σπανίως δύναταί τις νὰ ἀπαντήσῃ καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν. Ἀλλὰ καὶ σύ, σὲ εἶχα ποτὲ ἀκούσει, εἶσαι καλὸς δευτερόφωνος, καὶ δύνασαι νὰ κινήσῃς εἰς δάκρυα ὅλας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία. Δεῦρο ἀκολούθει μοι, σὲ λέγω, καὶ ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὸ μέλλον σου. »

Ὁ γέρων Μαυροῦκος, λίαν ἐκπεπληγμένος πλὴν μὴ ἔχων ἄλλο καλήτερον νὰ πράξῃ, ἤρχισε νὰ τριποδίζῃ ἀμέσως, καὶ ἐν συνοδίᾳ τοῦ καλοῦ ὄνου ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδόν των, κ ρ α τ ο ύ μ ε ν ο ι δ ι ὰ τ ῶ ν χ ε ι ρ ῶ ν, ὡς λέγει ἡ παράδοσις.

Προχωρήσαντες ὀλίγον, ἀπαντῶσι γραῖαν γαλῆν, καθημένην ἐπὶ κορμοῦ ξηροῦ τινος δένδρου καὶ μιαουλίζουσαν θλιβερώτατα.

— « Τί ἔχεις, συμπεθέρα Κυρὰ Φιφή; τῇ λέγει ὁ Μαρτῖνος.

— Οἴμοι! ἡ κυρία μου ἠθέλησε νὰ μὲ πνίξῃ.

— Καὶ διὰ ποῖον λόγον, φιλτάτη μου;

— Διότι ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας μου προτιμῶ μᾶλλον νὰ μένω παρὰ τὴν ἑστίαν, ἢ νὰ τρέχω ὑπὸ τὴν στέγην καὶ νὰ κάμνω τὸ κυνήγιον τῶν ποντικῶν· ἄλλως τε δὲν ἔχω πλέον ὀδόντας, καὶ δὲν μὲ πολυαρέσει τὸ κυνήγιον τοῦτο. Οὕτω λοιπὸν ἠναγκάσθην νὰ φύγω μὲ τὰ τ έ σ σ α ρ α. Ἀλλὰ τί ἠμπορῶ νὰ κάμω πλέον, μὴ ἔχουσα μέρος διαμονῆς;

— Δι' αὐτὸ κάθησαι καὶ λυπεῖσαι; δὲν βλέπεις ἡμᾶς τοὺς δύο. Οἱ κύριοί μας ὑπῆρξαν ἐπίσης ἀγνώμονες καὶ ἄσπλαγχνοι, ὡς ἡ ἰδική σου δέσποινα· ἠθέλησαν νὰ μᾶς φονεύσωσιν, ἀλλ' ἡμεῖς τὸ ἐ μ υ ρ ί σ θ η μ ε ν καὶ τὸ ἐ κ ό ψ α μ ε ν λ ά σ π η ν. Εἴμεθα διὰ τὴν Βρέμην, καὶ ἔχομεν σκοπὸν νὰ ψάλλωμεν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θέλει γίνει ἡ πομπώδης εἴσοδος τοῦ Μεγάλου Δουκός. Ἔχεις ὡραίαν κεφαλικὴν φωνὴν καί τινα λαρυγγισμόν, ὅστις θὰ ἀποτελέσῃ θαύματα εἰς τὰς μουσικὰς συμφωνίας καὶ εἰς τὰ θέατρα. Θὰ γίνῃς ἡ π ρ ώ τ η μ α ς Κ υ ρ ί α. Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν. »

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Κυρὰ Φιφὴ ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς της μὲ τ ὸ λ ε υ κ ὸ ν μ α ν ο ύ ἡ λ ι ό ν τ η ς, λέγει τὸ διήγημα, καὶ τεθεῖσα πλησίον τοῦ ὄνου, ἤρχισε νὰ κινῇ τὰς γηραλέας κνήμας της, ὡς εἰ ἐγένετο νέα κατὰ δέκα ἔτη.

Μετὰ ὁδοιπορίαν λευγῶν τινῶν, οἱ τρεῖς ταξειδιῶται μας, διαβαίνοντες πλησίον ἀγροτικῆς τινος οἰκίας, παρετήρησαν ἀλέκτορα, ὁ ὁποῖος, ἱστάμενος ἐπὶ τῆς χαμηλῆς στέγης, ἔκραζεν ὡς ἐὰν ἔμελλον νὰ τὸν περάσωσιν εἰς τὴν σούβλαν.

— « Εὖγε! ὑπέρευγε! ἔκραξεν ὁ ὄνος. Πρὸς Θεοῦ, φίλε Κουκουζέλη, πόσον λαμπρὰν φωνὴν ἔχεις! Τί ἄριστος ὀξύτονος θὰ ἦσαι! ἂν ἦσο ἄνθρωπος, θὰ εἶχες ἑκατὸν χιλιάδας φλωρία κατ' ἔτος. Καὶ διατί νὰ χάνῃς οὕτω τὴν φωνήν σου εἰς τὸν ἀέρα;

— Ἀχ! ἔκραξεν ὁ ἀλέκτωρ· πρὸ ὀλίγου ἐξελαρυγγιζόμην διὰ νὰ ἀναγγείλλω εἰς ὅλην τὴν γειτονίαν ὅτι τὴν Κυριακὴν θὰ ἔχωμεν ὡραῖον καιρόν, καὶ ἀντὶ πάσης ἀμοιβῆς, ἡ κυράμου καὶ ἡ μαγείρισσα ἔλεγον μεταξύ των ὅτι ἐσκόπευον νὰ μοῦ κόψωσι τὸν λαιμόν, καὶ νὰ μὲ ψήσωσι μὲ ἀρώματα τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θέλει διέλθει ἐντεῦθεν ὁ Μέγας Δούξ.

— Μέγιστε Θεέ! ἔκραξεν ὁ Μαρτῖνος, ὁποία ζημία διὰ τὴν τέχνην! Ἄκουσον, Κὺρ Κουκουζέλη· οἱ κύριοί σου εἶνε δολοφόνοι· ἡμεῖς ἔχομεν σκοπὸν νὰ σχηματίσωμεν μουσικὴν ἑταιρείαν, καὶ εἴμεθα διὰ τὴν Βρέμην· θὰ κάμῃς καλά, χωρὶς νὰ περιμείνῃς τὴν κοπτερὰν μάχαιραν τοῦ μαγείρου, νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃς. Ἰδού, ὡσὰν νὰ ἀκούω ὅτι ἀκονίζουσι κάτι τι ἐπὶ τῆς πέτρας τοῦ πλυσίματος.

— Μὲ ὅλην μου τὴν εὐχαρίστησιν! » εἶπεν ὁ ἀλέκτωρ, καὶ ἐπήδησε πάραυτα ἀπὸ τῆς στέγης μὲ μεγάλην εὐκαμψίαν, καὶ ὁτὲ μὲν πτερυγίζων ὁτὲ δὲ βαδίζων, ἠκολούθει τὴν ἐντιμον συνοδίαν.

Ἡ Βρέμη ἦτο μακρὰν, καὶ δὲν ἦτο τρόπος νὰ φθάσωσιν εἰς αὐτὴν πρὸ τῆς αὔριον, ἄλλως τε δὲ οἱ τέσσαρες μουσικοί μας ἦσαν κατάκοποι ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν. Οὕτω λοιπὸν, ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, ἀπεφάσισαν νὰ εἰσέλθωσιν εἴς τι πλησιόχωρον δάσος διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν. Ἐξελέξαντο δὲ τὸ μεγαλήτερον δένδρον, καὶ ὁ μὲν ὄνος μετὰ τοῦ κυνὸς ἐξηπλώθησαν εἰς τὴν ῥίζαν αὐτοῦ, ἡ γαλῆ ἀνερρίχήθη ἐπί τινος κλάδου, ὁ δὲ ἀλέκτωρ ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν, καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του παρετήρησε πανταχοῦ ὀλόγυρά του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἠδύναντο νὰ διανυκτερεύσωσιν ἐκεῖ ἡσύχως. Ἀλλὰ, παρατηρήσας διὰ μέσου τῆς πυκνότητος τῶν φυλλωμάτων πρᾶγμά τι σπινθηρίζον, ἔκραξεν ἀμέσως πρὸς τοὺς συντρόφους του:

— « Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πολλὰ πλησίον καμμία οἰκία, διότι βλέπω φῶς!

— Ἂν ἔχῃ οὕτω, ἀπήντησεν ὁ ὄνος, ὅστις ἦτο ὁ ὁδηγὸς καὶ ὁ Μέντωρ ἐνταῦτῷ τῆς συνοδίας, θὰ κάμωμεν καλὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ ζητήσωμεν φιλοξενίαν· διότι, νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν, πολὺ ἀπέχομεν τοῦ νὰ εἴμεθα εἰς τὸ λαμπρότερον ξενοδοχεῖον τοῦ κόσμου διαμένοντες ἐνταῦθα, καὶ ἡ ὑγρασία δύναται νὰ βλάψῃ τὴν φωνήν μας. Πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ὀλεθρίαν διὰ τοὺς μουσικοὺς καταῤῥοήν.

— Καὶ μάλιστα, εἶπεν ὁ κύων, ἐνῷ ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἀνακαλύψωμεν καὶ κανὲν κοκκαλάκι εἴς τινα τοῦ μαγειρείου γωνίαν.

— Ἐμπρός! ἐμπρός! » ἔκραξαν ὅλοι ὁμοφώνως.

Καθόσον δὲ ἐπροχώρουν, διέκρινον τὸ λαμπυρίζον διὰ τῶν φυλλωμάτων φῶς, καὶ μετ' ὀλίγον εὑρέθησαν πλησίον οἰκίσκου τινὸς μεμονωμένου, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευε τότε ὡς καταφύγιον τῶν κλεπτῶν.

Ὁ ὄνος ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρησεν.

— « Αἴ λοιπόν! Κὺρ Μαρτῖνε, τί βλέπεις ἐκεῖ μέσα; ἠρώτησεν ὁ ἀλέκτωρ.

— Βλέπω, ἀπήντησεν ὁ ὄνος, καλὴν φωτιὰν, πλουσίαν τράπεζαν καὶ εὐθύμους κλέπτας, καθημένους περὶ αὐτήν.

— Θὰ εἴμεθα πολὺ καλήτερα ἐκεῖ μέσα παρὰ εἰς τὸ δάσος, εἶπε στενάξασα ἡ γαλῆ.

— Ναὶ, ἀλλ' ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθωμεν, ἀπήντησεν ὁ ὄνος.

— Ἂς σκεφθῶμεν, εἶπεν ὁ Μαυροῦκος, ἴσως τὸ κατορθώσωμεν. »

Τότε οἱ τέσσαρες τυχοδιῶκται προσήγγισαν τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων, καὶ ἤρχισαν νὰ σκέπτωνται ποῖον θὰ ἦτο τὸ καλήτερον μέσον ὅπως τρέψωσιν εἰς φυγὴν τοὺς κλέπτας καὶ καθέξωσι τὴν θέσιν των. Ἀφοῦ ἐσκέφθησαν ἀρκετὴν ὥραν, ἰδοὺ ποίαν ἀπόφασιν ἔλαβον:

Ὁ ὄνος ὠρθώθη καὶ ἔθεσε τοὺς δύο ἐμπροσθίους πόδας του εἰς τὴν ἄκραν τοῦ παραθύρου· ὁ κύων ἀνέβη εἰς τὴν ῥάχιν του, ἡ γαλῆ ἀνερρίχήθη εἰς τοὺς ὤμους τοῦ κυνὸς, ὁ δὲ ἀλέκτωρ ἐπέταξεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς γαλῆς.

Ἀφοῦ ἐβεβαιώθησαν καλῶς περὶ τῆς στερεότητος τῆς ζώσης ταύτης κλίμακος, ἔμειναν κατ' ἀρχὰς ἐφ' ἱκανὴν ὥραν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην. Εἶτα ὁ ἀλέκτωρ ἔδωκε διὰ τῆς οὐρᾶς του τὸ σύνθημα, ὅπως πράττουσιν οἱ κορυφαῖοι τῆς ὀρχήστρας, καὶ πάραυτα ἀντήχησε τὸ δάσος ἀπὸ τέσσαρας φωνὰς, κατ'οὐδὲν ἀπολειπομένας τῆς συναυλίας τῶν τελειοτέρων μουσικῶν. Εἰς μίαν μόνην κραυγὴν ἤκουέ τις συμπεριλαμβανομένους τοὺς ὀγγανισμοὺς τοῦ ὄνου, τὰ οὐρλίσματα τοῦ κυνὸς, τὰ μιαουλίσματα τῆς γαλῆς καὶ τὰ κακανίσματα τοῦ ἀλέκτορος. Ταυτοχρόνως δὲ οἱ πόδες τοῦ ὄνου, ἡ κεφαλὴ τοῦ κυνὸς, οἱ ὄνυχες τῆς γαλῆς καὶ τὸ ῥάμφος τοῦ ἀλέκτορος ὤθησαν βιαίως τὸ παράθυρον, συνέτριψαν μετὰ πατάγου τὰς ὑέλους αὐτοῦ, καὶ οἱ τέσσαρες τυχοδιῶκται εἰσώρμησαν ἀλαλάζοντες εἰς τὸν θάλαμον.

Αἱ φοβεραὶ αὗται κραυγαὶ καὶ ἡ αἰφνιδία ἐκείνη ἔφοδος τοσούτῳ κατέπληξαν τοὺς κλέπτας, ὥστε ἐῤῥίφθησαν ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ ἐγένοντο ἄφαντοι, χωρὶς οὔτε νὰ στραφῶσι νὰ ἴδωσιν ὀπισθέν των, νομίζοντες ὅτι ὁλόκληρος λεγεὼν δαιμόνων ἀφέθη κατ' αὐτῶν.

Οἱ ὁδοιπόροι μας, κύριοι γενόμενοι τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἐκάθησαν ἀμέσως εἰς τὴν τράπεζαν καὶ κατηνάλωσαν τὸ δεῖπνον τῶν κλεπτῶν μὲ ὄρεξιν ἀνθρώπων, ἐστερημένων τροφῆς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἔσβεσαν τὰ φῶτα, καὶ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν κατέλαβε καλήν τινα θέσιν διὰ νὰ κοιμηθῇ καλῶς. Ὁ ὄνος ἀνεκάλυψε ἀχυρόστρωμά τι ὑπό τινα ἀποθήκην, ὁ κύων ἐξηπλώθη ἐπὶ ψιάθου τινὸς ὄπισθεν τῆς θύρας, ἡ γαλῆ περιεστράφη ὡς κουβαρίστρα πρὸ τῆς θερμῆς σποδοῦ τῆς ἑστίας, ὁ δὲ ἀλέκτωρ ἀνέβη ἐπὶ ὑψηλῆς τινος κλίμακος, ἐρειδομένης ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ἦτο ἀργὰ, καὶ τὸ ταξείδιον τοσούτῳ κατεκούρασε τοὺς τέσσαρας γέροντας τυχοδιώκτας, ὥστε ἀπεκοιμήθησαν πάραυτα. Περὶ τὸ μεσονύκτιον οἱ κλέπται, ἀφοῦ περιεπλανήθησαν ἐπί τινας ὥρας εἰς τὸ δάσος, ἐπλησίασαν εἰς τὸν οἶκον, καὶ μὴ βλέποντες πλέον φῶς οὔτε θόρυβον ἀκούοντες, ἤρχισαν νὰ μέμφωνται ἑαυτοὺς ὅτι πολὺ ὀγλήγωρα ἐτρόμαξαν.

Ὁ τολμηρότερος ἐξ αὐτῶν ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν, ἤνοιξεν αὐτὴν κατὰ τὸ ἥμισυ μετὰ προφυλάξεως, ἐπροχώρησεν ἀκροποδητὶ βαδίζων πρὸς τὸ ἑστιατόριον, καὶ ἐζήτησε φωσφορικόν τι πυρεῖον. Ἀλλὰ, παρατηρήσας εἰς τὴν ἑστίαν τοὺς σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμοὺς τῆς γαλῆς, ἐξέλαβεν αὐτοὺς ὡς ἀναμμένους ἄνθρακας, καὶ ἔκυψε διὰ νὰ ἀνάψῃ μὲ αὐτοὺς τὸν λύχνον.

Ἡ γαλῆ ἐξιππασθεῖσα ἐπήδησεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κλέπτου καὶ κατεξέσχισεν αὐτό, βρυχωμένη ὡς πεπυρακτωμένον σίδηρον ὅταν τὸ βυθίζωμεν εἰς τὸ ὕδωρ. Ἂς κρίνῃ ἕκαστος τὸν τρόμον τοῦ κλέπτου, ὅστις ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ ἀμέσως τοῦ θαλάμου· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐσκότος ἐπάτησε τὴν οὐρὰν τοῦ κυνὸς, οὗτος πρὸς ἀμοιβὴν ἐδάγκασεν αὐτὸν εἰς τὴν κνήμην, ὁ ὄνος τῷ κατέφερε καλὸν λάκτισμα, καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἀφῆκε μεγάλην κραυγὴν ἐκ τῆς σκοπιᾶς του.

Ὁ κλέπτης ἐτώθη φεύγων ὅλαις δυνάμεσι, καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς συντρόφους του διηγήθη εἰς τὸν ἀρχηγὸν ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ οἴκου ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κατακομματιάσουν· ἐπρόσθεσε δὲ ὅτι μία τρομερὰ μάγισσα τοῦ ἐξέσχισε τὸ πρόσωπον μὲ τοὺς μακροὺς καὶ χαλυβδίνους ὄνυχάς της· ὅτι εἷς ἐκ τῶν συνεργῶν της κολασμένων, κεκρυμμένος ὄπισθεν τῆς θύρας καὶ ὡπλισμένος μὲ ἐγχειρίδιον, τὸν ἐπλήγωσεν εἰς τὴν κνήμην· ὅτι τρομερόν τι θηρίον, χονδρὸν ὡς ἐλέφας, τῷ κατέφερε στιβαρὸν κτύπημα ῥοπάλου, καὶ ὅτι ὁ Βεελζεβοὺλ αὐτὸς, κύψας ἀπὸ τῆς στέγης τοῦ οἴκου, ἔκραξε μὲ τρομερὰν φωνὴν: « Σκοτώσατε αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον, καὶ ῥίψατε τὰ κομμάτιά του ἔξω! »

Μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο, οἱ κλέπται δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, ἀλλὰ μετέβησαν εἰς ἄλλο δάσος πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των. Οἱ δὲ μουσικοί μας, καταγοητευθέντες ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῆς πρώτης των μουσικῆς συμφωνίας, καὶ εὑρισκόμενοι εἰς καλὸν οἶκον πλήρη ἀφθόνων προμηθειῶν, παρήτησαν τὸ πρὸς τὴν Βρέμην ταξείδιόν των, καὶ ἠρνήθησαν καὶ τέχνην καὶ δόξαν, ἀρκούμενοι ὡς ἀληθεῖς φιλόσοφοι νὰ τελειώσωσιν ἐν εἰρήνῃ τὴν ζωήν των ὑπὸ τὴν ἄγνωστον ἐκείνην στέγην, ἐν τῷ μέσῳ τῆς μοναξίας τοῦ δάσους καὶ μακρὰν τῶν ἀχαρίστων κυρίων των καὶ τῆς ἀγνώμονος ἀνθρωπότητος.

Ῥ.

Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΠΛΗΝ ἰδέτε..... τίς πλησιάζει οὕτω λαθραίως; τίς ἔρχεται εἰς τὸ πένθιμον τοῦτο ἄλσος ὡς νέος ἀπόστολος τῆς ῥοδοχρόους παρειὰς ἐχούσης θεᾶς Ὑγείας; Εἶνε αὐτὴ ἡ ἰδία... Μακρόθεν εἰσέτι, πολὺ μακρόθεν, ἀνεγνώρισεν ὁ ἥρως τὴν μνηστήν του εἰς τὸ κάτωχρον φῶς τῆς σελήνης. Ναὶ, εἶνε αὐτὴ, ἥτις προτιμᾷ μᾶλλον νὰ ἀποθάνῃ μετ' αὐτοῦ, παρὰ νὰ ἐπιζήσῃ κατόπιν, καὶ ἂν ἐπρόκειτο ἀκόμη νὰ κερδήσῃ ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ ἤδη πλησιάσασα, περισφίγγει διὰ τῶν λευκωλένων βραχιόνων της τὸν ἐραστήν της, θλίβει ἐπὶ τῆς ῥοδοπορφύρου παρειᾶς της τὴν πελιδνὴν αὐτοῦ παρειὰν, καὶ βρέχει εἰς τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης τὰς ὡραίας λυτὰς πλεξίδας της, διὰ νὰ δροσίσῃ δι' αὐτῶν τὸ φλογιζόμενον μέτωπόν του. Ἄ! ἠδύνατό ποτε νὰ φανταστῇ αὕτη ὅτι θὰ ἤρχετο ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ μνηστήρ της ἤθελεν ἀπωθήσει μετὰ φρίκης τὰ πλήρη θελγήτρων φιλήματα ταῦτα, καὶ τοὺς ἀξιεράστους ἐκείνους βραχίονας, τοὺς ἱερωτέρους δι' αὐτὸν ἀπὸ τὴν κοιτίδα τῶν Χερουβεὶμ τῆς Ἐδέμ; Καὶ ἄλλοτε μὲν αὐτὸς ἀκινητεῖ ὑπὸ τὰς θωπείας της, ἄλλοτε δὲ ἀποστρέφει τὸ προσωπόν του ἀπὸ τῶν φιλημάτων της, ὡς ἐὰν τὰ χείλη της ἦσαν βεβρεγμένα διὰ δηλητηρίου, τὰ χείλη ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἡ ἱερὰ αἰδὼς διεφιλονείκησε μέχρι τοῦδε εἰς τὰ φιλήματα ἑνὸς ἐραστοῦ!

« Ὦ! ἄφες με τοὐλάχιστον νὰ ἀναπνεύσω τὸν ἀέρα, τὸν ὁποῖον ἀναπνέεις! καὶ εἴτε ζωὴν εἴτε θάνατον φέρει εἰς τὰς πτέρυγάς του, ἤθελεν εἶσθαι γλυκύτατος δι' ἐμέ. Πίε τὰ δάκρυά μου ἐνόσῳ ἀκόμη τρέχουσιν· εἴθε ὅλον τὸ εἰς τὴν καρδίαν μου ῥέον αἷμα νὰ δυνηθῇ νὰ δώσῃ εἰς τὸ μέτωπόν σου μίαν στιγμὴν ἡσυχίας! Ἄ! μὴ μὲ κρύπτεις τὸ ὡραῖον πρόσωπόν σου· δὲν εἶμαι ἰδική σου, δὲν εἶμαι μνηστή σου, ἡ μόνη γυνὴ, τῆς ὁποίας ἡ θέσις εἶνε παρὰ τὴν πλευράν σου, καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐν τῷ θανάτῳ; Νομίζεις ὅτι ἐκείνη, διὰ τὴν ὁποίαν σὺ ἦσο τὸ μόνον της φῶς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τοῦ σκότους, θέλει δυνηθῇ νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἀτελεύτητον νύκτα, ἥτις θέλει τῇ μείνει ὡς κληροδότημα ἀφοῦ σὺ ἀποθάνῃς; Πῶς νὰ ἐπιζήσω μετὰ σὲ, ἀφοῦ σὺ μόνος εἶσαι ἡ ζωή μου; Ὄχι, ὄχι! ὅταν ἀποθνήσκῃ ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου, τὸ φύλλον, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ κόλπου του, πρέπει νὰ ἀποθάνῃ ἐπίσης. Στρέψον πρός με, μοναδικέ μου ἔρως, πρὶν μὲ κατασπαράξῃ καὶ μὲ κατακαύσῃ ὡς σὲ τὸ ὀλέθριον πάθος, καὶ ἐλθὲ νὰ διαμοιρασθῇς ἐπὶ τῶν δροσερῶν εἰσέτι χειλέων μου τὴν τελευταίαν πνοὴν τῆς ζωῆς, ἥτις ἤδη ἐξατμίζεται! »

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ παρθένος, πίπτει ὡς ἡ σβυνομένη ἐντὸς ὑγροῦ καὶ μεμολυσμένου σπηλαίου λαμπάς· τόσον ὀγλήγωρα ἡ πνοὴ τοῦ ἐραστοῦ της ἔσβυσε τὴν γλυκεῖαν χάριν τῶν ὀφθαλμῶν της! Πίπτουσα καταβάλλει τελευταίαν τινὰ προσπάθειαν, ἀλλ' οἱ κόποι της ἀποβαίνουσι μάταιοι, διότι ὁ φίλος της πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐκπνεύσει. Τότε ἡ νέα κόρη, ὑποβαστάζουσα τὴν κεφαλήν του, τῷ δίδει διάπυρον φίλημα, ἐν τόσῳ διαρκὲς καὶ καρδιακὸν φίλημα, ὥστε δίδουσα αὐτὸ ἐκπνέει.

« Κοιμήθητι, εἶπεν ἡ Περὶ, συνάζουσα μετὰ φροντίδος τὸν στεναγμὸν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ τῆς ἀποπτάσης ταύτης ψυχῆς, τὸν ἀληθέστερον στεναγμὸν ἀφ' ὅσους ποτὲ ἀνέπεμψαν γυναικεῖα χείλη, κοιμήθητι ἐν εἰρήνῃ, νανουριζομένη μὲ ὄνειρα τερπνὰ καὶ δροσιζομένη ὑπὸ ἀέρος πλέον ἀ-

ρωματισμένου ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις περικυκλώνει τὴν πυρὰν τοῦ μονήρους πτηνοῦ, ὅπερ ψάλλει τὸ ἐπιθανάτιον ᾆσμά του καὶ ἐκπνέει ἐν μέσῳ μουσικῆς καὶ ἀρωμάτων. »

Εἰς τοὺς λόγους τούτους, τῆς Περὶ τὰ χείλη ἀποπέμπουσι πνοὴν οὐρανίαν· κινεῖ τὴν σπινθηροβολοῦσαν κόμην της, καὶ διαχέει τοιαύτην λάμψιν ἐπὶ τῶν ὠχρῶν προσώπων τῶν δύο ἐραστῶν, ὥστε φαίνονται ὡς δύο ἅγιοι, ἐξελθόντες τοῦ τάφου των κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς τελευταίας κρίσεως, οἵτινες, φυλαττόμενοι ὑπὸ τοῦ καλοῦ αὐτῶν ἀγγέλου, ἀπεκδέχονται τὴν ἀνάστασιν τῶν ψυχῶν των.

Ἀλλ' ἡ αὐγὴ ἔστρωσε μὲ ῥόδα τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἐκ νέου ἡ Περὶ ἐπέταξε, φέρουσα εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν ἀναστεναγμὸν ἐκεῖνον ἔρωτος ὅλως ἁγνοῦ καὶ μαρτυρικοῦ. Ἡ καρδία της πάλλει ὑπὸ ἐλπίδος, ὁ στέφανος τῆς δόξης τὴν περιμένει ἐπὶ τέλους, διότι ὁ φύλαξ ἄγγελος τῶν θυρῶν τοῦ παραδείσου μειδιᾷ εἰς τὸ δῶρον τοῦτο· καὶ ἤδη ἀκούει τὰ δένδρα τῆς Ἐδὲμ κινοῦντα τοὺς ἀδαμαντίνους κωδωνίσκους των ἐν μέσῳ τῆς ἀρωματικῆς καὶ θείας ἐκείνης πνοῆς, ἥτις περιχέεται περὶ τὸν θρόνον τοῦ Ἀλλὰχ, καὶ ἤδη διορᾷ πέριξ τοῦ διαυγεστάτου ῥύακος τὰ ἀστεροειδῆ ἀγγεῖα, ἐντὸς τῶν ὁποίων αἱ ψυχαὶ μέλλουν νὰ ἀποῤῥοφήσωσι τὸν πρῶτον σταλαγμὸν εὐδαιμονίας καὶ δόξης.

Πλὴν, καὶ αὖθις ματαιοῦται ἡ ἐλπὶς τῆς ταλαίνης Περὶ· ἡ Μοῖρα μένει ἄκαμπτος, καὶ τὸ ἀθάνατον ἔρκος μένει εἰσέτι κεκλεισμένον. « Ἀλλοίμονον! λέγει ὁ ἄγγελος, ἀποκρύπτων ἀπ' αὐτῆς οὐχὶ ἄνευ θλίψεως τὴν θέαν τοῦ ἐνδιαιτήματος τούτου τῆς ἀφάτου δόξης· ἡ ἱστορία τῆς νέας αὐτῆς μάρτυρος κόρης, γεγραμμένη διὰ πυρίνων χαρακτήρων ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀλλὰχ, θέλει ἀναγινώσκεσθαι ἐν διαστήματι δέκα χιλιάδων ἐτῶν ὑπὸ τῶν μακαρίων Σεραφείμ. Πλὴν ὡς βλέπεις, καλή μου Περὶ, ἡ ἀδαμαντίνη ἄλυσος, ἡ κλείουσα τὸν κῆπον τῆς Ἐδὲμ, δὲν δύναται εἰσέτι νὰ ἀνοιχθῇ· διὰ νὰ εἰσδύσῃς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἱερώτερον πρέπει νὰ ᾖνε τὸ πρὸς τὸ αἰώνιον Ὄν προσφερθησόμενον δῶρόν σου. »

Ἤδη τὸ ἑσπερινὸν φῶς ἐπαναπαύει τὰς ἡδείας ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῆς Συρίας, τῆς πατρίδος ταύτης τῶν ῥόδων, ὁ δὲ ὑπερήφανος ἥλιος φαίνεται κρεμάμενος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Λιβάνου, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ, κατάλευκος ὑπὸ αἰωνίου χειμῶνος, βλέπει ἀποθνήσκοντα εἰς τοὺς πόδας της ἐντὸς κοιλάδος ἀνθέων τὰ ῥόδα τοῦ θέρους. Πλὴν τίποτε δὲν δύναται νὰ θέλξῃ τὴν δυστυχῆ Περὶ. Ἡ καρδία της εἶνε πεπληρωμένη θλίψεως, αἱ πτέρυγές της ὑπενδίδουσιν εἰς τὸν κόπον, καὶ βλέπει μετ' ἀδιαφορίας τὸν ἥλιον σταματῶντα ἐπὶ τοῦ ναοῦ ἐκείνου, ὅστις ἄλλοτε τῷ ἀφιερώθη, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ μεγαλοπρεπεῖς στῆλαι ὑψοῦνται ἤδη μεμονωμέναι ὡς ἀνώνυμα ἡλιακὰ ὡρολόγια, ἅτινα ὁ χρόνος, ὁ μέγας οὗτος μάγος, ἔστησεν ἐκεῖ διὰ νὰ μετρῶσι τὴν αἰωνιότητά του. Ἀλλ' ἴσως θὰ εὕρῃ ἐκεῖ ἀδαμάντινόν τι περίαπτον, καθηγιασμένον ὑπὸ θείου πυρὸς, ἢ δελτίον τι ἐσφραγισμένον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σολομῶντος, τὸ ὁποῖον θέλει τῇ ἀνακαλύψει ποῦ τῆς γῆς ἢ τοῦ ὠκεανοῦ εὑρίσκεται τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο δῶρον, ὅπερ θὰ τῇ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τοῦ παραδείσου.

Βοσκομένη ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ταύτης, ἡ Περὶ κατέρχεται εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους. Ὁ ἥλιος μειδιᾷ ἀκόμη ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ καταπόρφυρα καὶ στίλβοντα νέφη τῆς ἑσπέρας δὲν ἐξηφανίσθησαν εἰσέτι εἰς τὰς θαλάσσας τῆς δύσεως. Ἐνῷ δὲ ἐξηπλώθη εἰς τὰς κοιλάδας τῆς Βαλβὲκ διὰ νὰ ἀναπαυθῇ, παρατηρεῖ μικρόν τι παιδίον, παῖζον καὶ ᾄδον ἐν μέσῳ τῶν ἀγρίων ῥόδων, ῥοδόχρουν καὶ ἄγριον ὡς αὐτὰ, καὶ διασκεδάζον εἰς τὸ ἀκολουθεῖν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς χειρὸς τὰς ὡραίας κυανοπτίλους χρυσαλίδας, αἵτινες πτερυγίζουσι περὶ τοὺς κάλυκας τῶν ἰάσμων, ὡς πτερωτὰ ἄνθη ἢ ζῶντες ἀδάμαντες. Ἐνῷ δὲ τὸ παιδίον, ἀπαυδήσαν ὑπὸ τοῦ παιγνιδίου, ἐξηπλώθη ἐπὶ στρωμνῆς ἐκ ῥόδων, πολλὰ πλησίον αὐτοῦ κατάκοπος ἱππότης καταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἵππου του, καὶ τρέχει πρὸς τὴν γείτονα πηγὴν διὰ νὰ καταπαύσῃ τὴν δίψαν του· εἶτα στρέφει τὸ βλοσυρὸν βλέμμα του πρὸς τὸ ὡραῖον παιδίον, τὸ ὁποῖον τὸν παρατηρεῖ ἀφόβως. Ποτὲ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν ἔκαυσαν διὰ τῶν φλογῶν των τρομερώτερον μέτωπον, πλῆρες ζοφερότητος καὶ πυρὸς, ὡς τὰς νεφέλας τῆς θυέλλης, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Περὶ ἠδύνατο νὰ ἀναγνώσῃ πλείστας ἱστορίας τρόμου καὶ φρίκης, οἷον ἀτιμώσεις παρθένων, βεβηλώσεις ναῶν, ἀθετήσεις ὅρκων, χύσιν αἵματος, παραβιάσεις φιλοξενίας, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀπαισίας πράξεις, μαύρας ὡς τὰς σταλαγματιὰς τῆς κολάσεως, τὰς πιπτούσας ἀπὸ τοῦ καλάμου τοῦ κατηγόρου ἀγγέλου, πρὶν ὁ ἄγγελος τῆς εὐσπλαγχνίας ἐξαλείψῃ αὐτὰς διὰ τῶν δακρύων του.

Ἥσυχος ἤδη, ὡς ἐὰν ἡ ἀρωματικὴ αὔρα τῆς ἑσπέρας καθησύχασε τὸ πνεῦμά του, ὁ ἐγκληματίας οὗτος ἄνθρωπος ἠκολούθει μὲ προσεκτικὸν βλέμμα τὰ παιγνίδια τοῦ ῥοδοχρόου παιδὸς, καὶ ὁσάκις συνέπιπτε τὰ ὄμματά του νὰ πέσωσιν ἐπὶ τοῦ νέου καὶ ἀθώου ἐκείνου πλάσματος,

τὸ βλέμμα του ἀπήντα βλέμμα χαρίεν καὶ ἀτάραχον· ἤθελε δέ τις παρομοιάσει βλέπων αὐτὸ μὲ τὰς δάφας ἐκείνας, αἵτινες ἐφώτισαν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τρομερὰ ὄργια ἀσεβείας καὶ ἐγκλήματος, παραβαλλομένας μὲ τὰς κεχρυσωμένας ἀκτῖνας τῆς ὡραίας πρωΐας. Πλήν, ἀκούσατε!.. οἱ πιστοὶ προσκαλοῦνται εἰς τὴν ἑσπερινὴν προσευχήν, καὶ ἐκ τῶν χιλίων μιναρέδων τῆς Συρίας διαχέεται ἠδύμολπος εἰς τὸν ἀέρα ἡ ἐπικαλουμένη τὸν Παντοδύναμον φωνὴ τοῦ μουεζζίν. Τὸ παιδίον ἐγείρεται ἐκ τῆς ῥοδοστρώτου κλίνης του, εἰς ἣν ὑπεστήριζε τὴν κεφαλήν του, καὶ γονατίζον ἐπὶ τοῦ χλοηφόρου ἐκείνου τάπητος, στρέφει τὸ μέτωπόν του πρὸς δυσμὰς, καὶ διὰ τοῦ καθαροῦ καὶ ἁγνοῦ ὡς Χερουβεὶμ στόματός του ψιθυρίζει τὸ αἰώνιον ὄνομα τοῦ Ὑψίστου. Βλέπων τις αὐτὸ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑψωμένας ἔχον πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἤθελε τὸ ἐκλάβει ὡς τέκνον τοῦ παραδείσου ἀθῶον καὶ δίκαιον, καταβὰν εἰς τὴν κοιλάδα ἐκείνην τῶν ἀνθέων καὶ ἕτοιμον νὰ πετάξῃ πρὸς τὴν πατρίδα του.

Ὦ! ὁ οὐρανὸς ἐκεῖνος, τὸ παιδίον ἐκεῖνο τὸ ἄκακον καὶ ἁγνὸν, παρεῖχον θέαμα ἱκανὸν νὰ ἀποσπάσῃ βαθὺν στεναγμὸν ἐκ τῆς καρδίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑπερηφάνου Ἱμπλὶς (Ἑωσφόρου), διὰ τόσην ἀπωλεσθεῖσαν δόξαν, διὰ τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην ἀποπτᾶσαν εἰρήνην! Τί δὲν ἠσθάνετο ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ἐγκληματίας, ὅστις ἐκάθητο πλησίον τοῦ παιδίου ἐκείνου, ἐνῷ ἡ μνήμη του ἰχνογράφει εἰς αὐτὸν τόσας ἀπαισίους πράξεις, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ μαῦρος χείμαῤῥος τῆς ζωῆς δὲν τῷ ἐδείκνυεν οὐδεμίαν ὅασιν φωτιζομένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου, οὔτε ἕνα κλάδον χάριτος ἀφ' οὗ νὰ κρατηθῇ; «Ὑπῆρξε καιρὸς, ἔλεγε μὲ φωνὴν μειλίχιον καὶ ἐκ τῆς καρδίας προερχομένην, καθ' ὃν νέος καὶ καθαρὸς ὡς σὲ, ὦ ἅγιον παιδίον, ἐθεώρουν τὸν οὐρανὸν, καὶ ὡς σὺ ἤξευρα καὶ ἐγὼ νὰ προσεύχωμαι· πλὴν σήμερον!... » Ἔκλινε τὴν κεφαλήν· ὅλοι οἱ εὐγενεῖς στοχασμοὶ, ὅλαι αἱ ἐλπίδες, ὅλα τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ὕπνωττον ἐντὸς τῆς καρδίας του, ἐξηγέρθησαν ἐν αὐτῷ, καὶ δάκρυ ἔῤῥευσεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.... καὶ ἔκλαυσεν.

Ὦ εὐλογημένα δάκρυα εἰλικρινοῦς μετανοίας! πρώτη χαρὰ ἀμέτοχος ἐγκλήματος, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ ἁμαρτωλὸς δύναται νὰ γνωρίσῃ!

« Ὑπάρχει, εἶπεν ἡ Περὶ, σταλαγμὸς ὕδατος, ὅστις, κατὰ τὰς θερμοτέρας ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, πίπτει ἀπὸ τῆς Σελήνης ἐπὶ τῆς γῆς τῆς Αἰγύπτου· ἡ δύναμις τοῦ ὕδατος τούτου εἶνε τόσον σωτήριος, ἡ ἀρετή του τόσον ἀξιοθαύμαστος, ὥστε, κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν πίπτει, τὸ μίασμα τῆς νόσου παύει καὶ ἡ ὑγεία ἐπανέρχεται ὅπως ἀναζωογονήσῃ τὴν γῆν καὶ τοὺς οὐρανούς. Ὦ! κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὦ ἁμαρτωλὲ, δὲν πίπτουσιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς σου καὶ τὰ πολύτιμα ταῦτα δάκρυα τῆς μετανοίας; Ὁποιανδήποτε καταστροφὴν καὶ ἂν ἔκαμεν εἰς τὴν καρδίαν σου ἡ ἁμαρτία, μία μόνη ῥανὶς τῶν οὐρανίων τούτων σταλαγμῶν ἀρκεῖ διὰ νὰ τὴν θεραπεύσῃ. Ἴδετε ἤδη τὸν ἁμαρτωλὸν γονατίζοντα πλησίον τοῦ παιδίου, βεβυθισμένον ὡς αὐτὸ εἰς ταπεινὴν προσευχὴν, ἐνῷ ἡ αὐτὴ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τοῦ ἐνόχου καὶ τοῦ ἀθῴου, καὶ ὑποθέσατε πόσοι ὕμνοι χαρᾶς ἐξακούονται εἰς τὸν οὐράνιον δόμον διὰ τὸν θρίαμβον μετανοησάσης ψυχῆς! »

Ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀποσύρει τὰς ἀκτῖνάς του, καὶ αὐτοὶ ἐξηκολούθουν νὰ ἦνε γονατισμένοι, ὅταν αἰφνιδίως φῶς, ὡραιότερον, ἱλαρότερον καὶ γλυκύτερον ἀπὸ τὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων, ἐπεφάνη ὅπως φωτίσῃ τὸ δάκρυ ἐκεῖνο, τὸ σπινθηρίζον εἰσέτι ἐπὶ τῆς παρειᾶς τοῦ μετανοοῦντος ἁμαρτωλοῦ. Καὶ εἰς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἦτο λάμψις τις, προερχομένη ἐκ βορρᾶ, ἢ ἀκτινοβολισμοὶ μετεώρου τινός· ἀλλ' ἡ Περὶ ἀνεγνώρισεν ἐν αὐτῷ τὸ οὐράνιον μειδίαμα τοῦ φρουροῦντος τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ ἀγγέλου, ὅπως τῇ φανερώσῃ ὅτι τὸ δάκρυον τοῦτο τῇ ἤνοιγε τὰς κιγκλίδας τῆς Ἐδέμ.

« Θρίαμβος! θρίαμβος! ἀνέκραξεν ἐγερθεῖσα. Τὸ ἔργον μου ἐξεπληρώθη, αἱ θύραι τοῦ παραδείσου μοὶ ἀνοίγονται, καὶ ὁ οὐρανὸς μὲ δέχεται σήμερον! Ὦ! πῶς νὰ μὴν ἦμαι τρισευδαίμων! Ναί! πλησίον σου, οὐρανία Ἐδὲμ, πόσον κατηφεῖς καὶ μαῦροι εἰσὶν οἱ ἀδαμάντινοι πύργοι τοῦ Σαδδουκιὰμ καὶ τὰ ἀρωματοφόρα ἄλση τοῦ Ἀμπεραβάδ! Χαίρετε, εὐωδίαι τῆς γῆς, αἵτινες ἐκλείπετε ὡς ὁ ἀναστεναγμὸς ἑνὸς ἐραστοῦ! ἡ θέσις μου εἶνε ἤδη πλησίον τοῦ παραδεισίου δένδρου Τουμπὰ, τοῦ ὁποίου τὸ ἄρωμα εἶνε ἡ πηγὴ τῆς αἰωνιότητος. Χαίρετε, ἐφήμερα ἄνθη, τὰ ὁποῖα καθωραΐζετε τὸν στέφανον τῆς κεφαλῆς μου! Τί εἴσθε πλησίον τῶν ἀφθάρτων ἀνθέων τῶν λειμώνων τῆς Ἐδὲμ, ἢ τοῦ δένδρου, ὅπερ αὐξάνει παρὰ τὸν θρόνον τοῦ Ἀλλὰχ, καὶ τοῦ ὁποίου ἕκαστον ἄνθος περικλείει μίαν ψυχὴν εἰς ἕκαστον κάλυκά του; Θρίαμβος! θρίαμβος αἰώνιος! Τὸ ἔργον μου ἐξεπληρώθη, αἱ θύραι τοῦ οὐρανοῦ μοὶ ἀνοίγονται, καὶ ὁ παράδεισος μὲ δέχεται σήμερον!

Ῥ.

ΕΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΓΡΩΝ.

Σγνεβὶ πολλάκις ὥστε, κατά τινα ἔξω τοῦ πεπατημένου ὁρόμου περιδιάβασίν σας, νὰ διέλθητε πλησίον μεγάλης πέτρας, κεχωσμένης εἰς τὸ ἔδαφος, πότε καὶ ἐκ τίνος ἀφορμῆς μόνος ὁ Θεὸς τὸ γνωρίζει. Οἱ κορμοὶ τῶν φυτῶν περιτριγυρίζουσιν αὐτὴν ὡς φραγμὸς, καὶ ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἀνοίξεων φαίνονται φυτευθέντες πλησίον τῆς γηραιᾶς ἐκείνης πέτρας. Κανεὶς δὲν εἶδε ποτὲ τὸ μέρος τοῦτο τῆς γῆς ἄνευ τῆς πέτρας ἐκείνης, καὶ κανεὶς δὲν τὴν ἤγγισε διὰ νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ.

Καὶ σὺ ἐπίσης, φίλε ἀναγνῶστα, διῆλθες πολὺ συχνὰ πλησίον τοῦ μέρους τούτου, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃς τὴν κεχωσμένην ἐν μέσῳ τῆς χλόης πέτραν· πλὴν μίαν ἡμέραν σοὶ ἔρχεται ἐπιθυμία νὰ τὴν μετακινήσῃς διὰ νὰ ἴδῃς τὸ ἄλλο της πρόσωπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἀναπαύεται ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου. Τὴν σαλεύεις λοιπὸν διὰ τοῦ ποδὸς, καὶ τῇ βοηθείᾳ μιᾶς ῥάβδου ἀποσπᾷς αὐτὴν ἀπὸ τὴν μαύρην της καὶ βαθεῖαν κλίνην, καὶ τὴν ῥίπτεις ἀρκετὰ μακράν.

Ὦ! ὁποία λυπηρὰ ἔκπληξις προξενεῖται εἰς τὸν μικροσκοπικὸν ἐκεῖνον κόσμον, ὃν δὲν ἐφαντάζεσο ποτὲ ὅτι ἤθελες εὑρεῖ εἰς τὴν θέσιν, ὅπου ἔκειτο ἡ πέτρα! Ἐκεῖ εὑρίσκονται καλάμαι χόρτου, περιτριγυριζόμεναι καὶ πλημμυρούμεναι ἀπὸ μυρμηκιὰν ἀπειραρίθμων ἐμψύχων ὄντων, ἅτινα ταράττονται καὶ συνωθοῦνται ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης καὶ σκοτεινῆς γωνίας, τριχώδη, κεραστόρα, φωσφορίζοντα, ἕρποντα, χιλιόποδα, σκώληκες ἀκίνητοι, δυσειδέστεροι ἐν τῇ ἀκινησίᾳ των παρὰ ἐν τῷ σχήματι, τὸ ὁποῖον λαμβάνουσι μετ' ὀλίγον.

Ἅμα ὁ ἀδυσώπητος ἐχθρὸς ὅλων τῶν δυσειδῶν, τὸ φῶς, προσβάλλῃ τὸν ἐν τῷ σκότει διαιτώμενον τοῦτον κόσμον, βλέπει τις αὐτὸν διασκορπιζόμενον ὡς ὁ ὑψούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κονιορτός. Πᾶν ἔντομον, τὸ ὁποῖον ἔχει πόδας (καὶ εὑρίσκονται μεταξὺ αὐτῶν πολλὰ, τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦσι τοιούτους κατὰ δωδεκάδας), προσπαθεῖ νὰ σώσῃ ἑαυτὸ μετὰ τρόμου. Ὠθοῦνται μεταξύ των, συνθλίβονται, πηδῶσι, σπεύδουν, μέχρις οὗ ἡ θέσις τὴν ὁποίαν τέως κατεῖχον μείνῃ κενὴ, οἱ δὲ ἄθλιοι οὗτοι σύνοικοι εὕρωσι σκοτεινὸν ἄσυλον, μακράν, πολὺ μακρὰν τοῦ ὀλεθρίου τούτου τόπου, τοῦ ἐκτεθειμένου τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν θερμότητα καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Ἐὰν διέλθητε ἐντεῦθεν τὸ ἐλευσόμενον ἔτος, θέλετε ἴδει, ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχεν ἡ ὑφ' ὑμῶν μετακινηθεῖσα πέτρα, τὸ χόρτον καταπράσινον καὶ πυκνόν. Ὁ κορυδαλὸς ἔκτισε τὴν φωλεάν του εἰς τὸ μέρος, ὅπερ ἐξελέξατο ὡς διαμονὴν ἡ δυσειδὴς καὶ ἕρπουσα γενεὰ τῶν ἐντόμων· τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ ἀναπτύσσουσι τὰς φυσικὰς καλλονάς των, καὶ ἐπὶ τῆς ἀνθισμένης ἐκείνης χλόης περιίπτανται πτερωτὰ ἔντομα, ταλαντευόμενα κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς αἰωνίου ἁρμονίας, καὶ τὰ ὁποῖα αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου κάμνουν νὰ ἀποπηδῶσιν ἐκ τῆς γῆς.

Ἡ πέτρα εἶνε τὸ ἔμβλημα τοῦ ψεύδους· τὰ φυτὰ, ἅτινα αὐξάνουσιν ὑπ' αὐτὴν πεπιεσμένα καὶ συντετριμμένα, παριστῶσι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν διαστρεφομένην ὑπὸ τὸ ἴδιόν της βάρος. Εἰδεχθῆ ἔντομα εἰσὶ τὰ εὐτελῆ καὶ κακὰ αἰσθήματα, αἱ ἐπιβουλαὶ καὶ τὰ βδελυκτὰ καὶ ἀποτρόπαια πάθη, τὰ ὁποῖα ταράττονται καὶ πολλαπλασιάζονται ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ψεύδους· Ἐκεῖνος ὅστις ἀνασπᾷ καὶ ἀνατρέπει τὸν λίθον ὁμοιάζει μὲ τὸν γενναῖον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὅστις, λαμβάνων ὡς μοχλὸν τὴν ἀλήθειαν, κλονίζει τὸν συγκεχυμένον σωρὸν τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους, καὶ διώκει αὐτὰ, ἐξαφανίζων τὸ σκότος· διότι ἡ λάμψις ἢ τὸ φῶς εἶνε ὕψιστον ἰατρικὸν, ὁ δὲ φθόνος, ὁ ἀποτρόπαιος οὗτος παραγωγεὺς τῶν δολοπλοκιῶν, τῶν συκοφαντιῶν καὶ τῶν ἀνωνύμων διαβολῶν, φεύγει τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον τῷ εἶνε θανατηφόρον· Δυστυχῶς οἱ γενναιόψυχοι ἄνθρωποι εἰσὶ πολλὰ σπάνιοι, καὶ συμβαίνει συνεχῶς ὥστε, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνυψώνουσι τὴν πέτραν, ἀπαυδήσαντες ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τοῦ βάρους της, ἀφίνουν αὐτὴν νὰ ἐπαναπέσῃ καὶ νὰ ὑποκρύψῃ ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν τὸν ἀνακυκώμενον, εἰδεχθῆ καὶ κακοποιὸν κόσμον, ὅστις εὑρίσκει ἄσυλον ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς πέτρας.

Ῥ.

ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.

Ὁ Κινεζικὸς λαὸς ἀγαπᾷ ὑπερβαλλόντως τὰς θεατρικὰς παραστάσεις. Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Σινικὴ Κυβέρνησις ἐνθαῤῥύνει διὰ παντὸς μέσου τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διασκεδάσεως, καὶ ὅμως ἡ γενναιότης αὐτῆς δὲν ἐξικνεῖται μέχρι τοσούτου βαθμοῦ, ὥστε νὰ παρέχῃ εἰς τὸν λαὸν θεάματα δι' ἰδίων της ἐξόδων, ὡς ἡ ἀρχαία Ῥώμη· οὔτε ἰδικά της θέατρα κατασκευάζει, ἀλλ' ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἐργολάβους νὰ ἀνεγείρωσιν ὅσα θέλουν, εἴτε εἰς τὰς πλατείας εἴτε καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν μᾶλλον συχναζομένων ὁδῶν, καὶ τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς καὶ διατηρήσεως τῶν ὁποίων γίνονται διὰ συνεισφορᾶς ἢ διὰ μετοχῶν μεταξὺ τῶν κατοίκων.

Τὰ θέατρα (Σίγκ-σόγκ) ἀνεγείρονται ἐν Κίνᾳ ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου· ἀρχίζουσι τὴν κατασκευὴν αὐτῶν τὴν πρωΐαν, καὶ τὸ ἑσπέρας δίδουσιν ἐν αὐτοῖς παραστάσεις. Ὁ ἰνδοκάλαμος συντελεῖ ἐξαισίως εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς προσωρινῆς οἰκοδομῆς, διότι λυγίζεται εὐκόλως χωρὶς ποτὲ νὰ συντρίβεται.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἠθοποιοῦ θεωρεῖται παρὰ τοῖς Σίναις ἐξευτελιστικώτατον, τὰ δὲ μετερχόμενα αὐτὸ ἄτομα ὡς παρανομοῦντα. Οἱ ἠθοποιοὶ περιφέρονται συνήθως κατὰ ὁμάδας, ἐκ δέκα ἢ δώδεκα ἀτόμων συγκειμένας, ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, σταματῶντες πανταχοῦ ὅπου γίνῃ ἀνάγκη ὅπως ἐπιδείξωσι τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν τέχνην των. Πολλάκις ὑποχρεοῦνται διά τινος προσυμπεφωνημένης πληρωμῆς νὰ μείνωσιν ἐπί τινας ἡμέρας ἢ ἑβδομάδας εἴς τινας πόλεις ἢ συνοικίας, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν Μανδαρῖνός τις ἢ κανεὶς ἐκ τῶν πλουσίων ἰδιωτῶν προσφέρει εἰς τοὺς συμπατριώτας του διασκέδασιν διά τινα ἐπιτυχίαν τοῦ ἐμπορίου του, ἢ διὰ γέννησιν υἱοῦ, ἢ ὅπως πανηγυρίσῃ ἁπλῶς ἑορτήν τινα, ἢ καὶ πολλάκις θέλων νὰ φανῇ γενναιόδωρος εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

Ὅταν οἱ ἑορτάζοντες καθήσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν, τρεῖς ἢ τέσσαρες ἠθοποιοὶ πλουσίως ἐνδεδυμένοι εἰσέρχονται εἰς τὴν αἴθουσαν. Μετὰ τέσσαρας τοὺς ταπεινοτέρους χαιρετισμοὺς καὶ ὑποκλίσεις, εἷς ἐξ αὐτῶν παρουσιάζει εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἑορτῆς βιβλίον τι, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰσὶ γεγραμμένοι χρυσοῖς γράμμασιν οἱ τίτλοι τῶν πεντήκοντα ἢ ἑξήκοντα τεμαχίων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν συλλογὴν τῶν παραστάσεων τῶν ἠθοποιῶν ἐκείνων. Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέρχεται εἰς ὅλην τὴν ὁμήγυριν, καὶ ὁ προεξάρχων τοῦ συμποσίου, ἢ ὁ ἰδιοκτήτης ὁ τελῶν τὴν ἑορτήν, προσδιορίζει τέλος τὸ ἐκλεχθὲν πρὸς παράστασιν μέρος. Τότε ἡ παράστασις ἐκτελεῖται εἰς τὴν αὐτὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, ὅπου οἱ ἠθοποιοὶ καταλαμβάνουσιν ὡς σκηνὴν τὸ μεταξὺ τῶν δύο μακρῶν τραπεζῶν μένον κενὸν διάστημα.

Οἱ Κινέζοι γνωρίζουν ἐντελέστατα νὰ ἀπαλλάττωνται ἀπὸ τὰς σκηνογραφίας. Ὁ ὑποκριτὴς ἀναπληροῖ αὐτὰς ἀναγγέλων ἁπλῶς, ἀφοῦ πρῶτον εἴπῃ τὸ ὄνομά του καὶ τὸ πρόσωπον ἅπερ ἀναλαμβάνει, ὅτι εὑρίσκεται ὑποθετικῶς εἴς τι παλάτιον, ἢ εἴς τινα κῆπον, ἢ εἰς τὸ βάθος δάσους τινός, κτλ. Ὁ θεατὴς εὐχαριστεῖται εἰς τοῦτο μόνον, ἀναπληρῶν τὰ λοιπὰ διὰ τῆς φαντασίας του. Εἷς τι δρᾶμα, ἐξ ὑποθέσεως, ἀξιωματικός τις λαμβάνει διαταγὴν νὰ σπεύσῃ ὅπως καταπολεμήσῃ τοὺς ἐπαναστάτας. Πάραυτα οὗτος ἐκτελεῖ τὰς κινήσεις τοῦ καθημένου ἐφ' ἵππου, τρέχει δὶς ἢ τρὶς πέριξ τῆς σκηνῆς, συμμαζεύων τὸ μακρὸν ἔνδυμά του, τὸ ὁποῖον τὸν ἐνοχλεῖ, εἶτα ἵσταται ἀσθμαίνων καὶ ἱδρῶτι περιῤῥεόμενος, καὶ ἀναγγέλλει ἐν μέσῳ ἐκπληκτικοῦ τινος θορύβου σαλπίγγων καὶ γόγκ (*) ὅτι ὁ ἐχθρὸς τῷ προσέφερε τὴν ὑποταγήν του ἀμαχητί.

Τὸ Κινεζικὸν δρᾶμα δὲν περιορίζεται εἰς μίαν μόνην πρᾶξιν, ἀλλ' ἐνασχολεῖται εἰς ὁλόκληρον τὸν βίον τοῦ ἥρωος, ἀπὸ τοῦ λίκνου αὐτοῦ μέχρι τοῦ τάφου του. Εἶνε εἶδος διαλογικῆς, οὕτως εἰπεῖν, βιογραφίας, διῃρημένης εἰς πολλὰ ἢ ὀλίγιστα μέρη, ἑκάστου δὲ μέρους προηγεῖται πάντοτε πρόλογός τις. Πολλάκις ὁ αὐτὸς ἠθοποιὸς ἐκτελεῖ πολλὰ ταὐτοχρόνως πρόσωπα εἰς τὸ αὐτὸ δρᾶμα, εἰς δὲ τὰ παθητικὰ μέρη ἢ τὰς μονῳδίας, παύων ἐνίοτε τὴν πεζὴν ἀπαγγελίαν, ἐκφράζει τὸ αἴσθημά του μέλπων· θορυβώδης δὲ ὀρχήστρα συνοδεύει τὰ λυρικὰ ταῦτα τεμάχια, γεγραμμένα εἰς στίχους, καὶ ἡ Κινεζικὴ τραγῳδία κέκτηται ὡς ἐκ τούτου ὁμοιότητά τινα μὲ τὸ Ἰταλικὸν μελόδραμα.

Ἡ λοιπὴ οἰκονομία τῶν δραμάτων δὲν ὑπολείπεται ποσῶς τῆς τῶν σκηνογραφιῶν. Μόνον τὰ ἐνδύματα εἰσὶ σπανίας μεγαλοπρεπείας, καὶ ἔχουσιν ἰδικήν τινα ἀξίαν παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις, διότι εἰσὶν ἱστορικὰ καὶ τοῖς μανθάνουσιν ἐνδυμασίας, αἵτινες δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰμὴ εἰς ἀρχαίας τινὰς εἰκονογραφίας.

Ἡ παράστασις δὲν διακόπτεται οὔτε ἡμέραν οὔτε νύκτα· ἅμα τελειώσῃ τὸ παριστώμενον δρᾶμα, ἐπαναλαμβάνουσιν αὐτὸ ἐκ νέου ἢ ἀρχίζουσιν ἕτερον, οἱ δὲ θεαταὶ εἰσὶ πάντοτε πολυάριθμοι καὶ ἐν ὑπαίθρῳ. Ἕκαστος τοποθετεῖται κατ' ἀρέσκειαν ἢ ὅπως δύναται, εἰς τὴν κορυφὴν δένδρου τινὸς ἢ εἰς τὴν ἄκραν στέγης ἀναβάδην ἢ ἱππιστὶ ἐπί τινος τοίχου, ἢ καὶ ἐπάνω τῶν ὑποβασταζόντων τὸ θέατρον ἰνδοκαλάμων· ἀρνεῖ νὰ βλέπωσιν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ μένουν εὐχαριστημένοι ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῶσι. Πίνουσιν ἐν τούτοις, τρώγουν, καπνίζουν καὶ συνομιλοῦν μεγαλοφώνως· καὶ ἂν μὲν εὐχαριστοῦνται μένουν, ἂν δὲ βαρυνθῶσιν ἀναχωροῦν, διότι οἱ Σῖναι εἰς τὰς παραστάσεις των οὔτε χειροκροτοῦσι ποτὲ, ὡς οἱ Εὐρωπαῖοι, οὔτε συρίζουσι.

Γενικῶς θεωρούμενα τὰ θέατρα δὲν χαίρουσιν ὑπόληψιν παρὰ τοῖς Σίναις. Κινέζος Συγγραφεύς, ὅστις χαίρει μικράν τινα φήμην, δὲν καταδέχεται ποτε νὰ γράψῃ περὶ θεάτρου. Ὁ Λύτοκράτωρ Ζνοὺς-Χδὲν εἶχεν ἀπαγορεύσει αὐστηρῶς εἰς τοὺς Μανδαρίνους τὸ νὰ συχνάζωσιν εἰς τὰ θέατρα, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ (μανσοὺ), οἵτινες ἐπεθύμουν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς παράστασίν τινα, ἐχρεώστουν νὰ ἀφαιρέσωσι πρῶτον ἀπὸ τὸν πῖλόν των τοὺς μικροὺς χρωματισμένους κωδωνίσκους ἢ θυσάνους, οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς τὰ διακριτικὰ σημεῖα τοῦ βαθμοῦ των.

Αἱ Κινεζικαὶ ἐφημερίδες συνάγουσι μετὰ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος ὅλας τὰς συνηθείας, ὅσαι δύνανται νὰ τιμήσωσι τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἀποφεύγουν τὸ νὰ περιγράψωσι δραματικήν τινα παράστασιν, ἢ τὴν ἐλαχίστην νὰ ἐκθέσωσιν ἀλληγορίαν περὶ τῆς ὑποδοχῆς νέου τινὸς θεατρικοῦ πονήματος, διότι ἡ παράβασις των αὕτη τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διὰ τῶν αὐστηροτέρων ποινῶν.

Ῥ.

(*) Γόγκ ἢ Γόγκ-γόγκ, Σινικὸν μουσικὸν ὄργανον ἐκ μεταλλίνης πλακὸς, κρουομένης μὲ δερματοφόρον ῥάβδον καὶ ἠχούσης ἐξαισίως. Σ. Μ.

ΤΟ ΑΓΧΙΝΟΥΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Ἡ εὐφυΐα εἶνε ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων δώρων τῆς φύσεως, ἅτινα δικαίως κινοῦν τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν. Εἰς πολλὰς περιστάσεις τὸ χάρισμα τοῦτο ἀποβαίνει τῷ ὄντι προτιμότερον χρυσίου, διότι θεωρεῖται πάντοτε ὡς κτῆμα σπάνιον καὶ περιζήτητον. Πόσην ὅμως ἐντύπωσιν προξενεῖ ἡμῖν ἡ ἀρετὴ αὕτη, ὅταν βλέπομεν αὐτὴν ἐπανθοῦσαν εἰς τὴν νεαρὰν καὶ μικρὰν ἡλικίαν!

Πνευματῶδές τι παιδίον ἦν τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπαίνων καὶ τοῦ θαυμασμοῦ ἔν τινι συναναστροφῇ. Γέρων τις στρατιωτικὸς ἔκαμε δημοσίᾳ τὴν παρατήρησιν, ὅτι παιδία τοιαύτης τρυφερᾶς ἡλικίας, ἔχοντα τοσοῦτον πολὺ πνεῦμα, συνήθως ἔχουσιν ὀλίγον ὅταν ἀνδρωθῶσι, καὶ ἀποβαίνουσιν εὐήθη. Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον τὸν ἤκουσεν, ἀπήντησεν ἀμέσως μετὰ τῆς μεγαλητέρας παῤῥησίας· « Φαίνεται, Κύριε Λοχαγὲ, ὅτι κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν σας ἦσθε καὶ σεῖς λίαν πνεῦμα τώδης! » Ἡ εὐφυεστάτη αὕτη ἀπάντησις ἔτυχεν, ὡς εἰκὸς, χειροκροτήσεων, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπῆρξε τὸ θέμα πάσης συνομιλίας.

Τὸ ἀκόλουθον ὅμως ἀνέκδοτον ἀποδεικνύει εὐφυΐαν, ὑπερτεροῦσαν μεγάλως τὴν ἀνωτέρω:

Σελὴμ ὁ Γ', ἀπαντήσας καθ' ὁδὸν παιδίον ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ σχολεῖον, προσεκάλεσεν αὐτὸ καὶ τὸ ἠρώτησε, ποῖον εἶνε τὸ μάθημά του. Τὸ παιδίον, ἀνοίξαν τὸ βιβλίον του, ἔδειξε τὸ μάθημά του, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἶνε ὁ Σουλτάνος, ὅστις, ἀφοῦ εἶπεν εἰς τὸ παιδίον νὰ ἀναγνώσῃ ὀλίγον, ἰδὼν τὴν ἀλάνθαστον ἀπαγγελίαν, τὴν ἀγχίνοιαν, καὶ τὴν ὀξύτητα τοῦ πνεύματός του, τῷ ἔδωκεν ἓν φλωρίον. Τὸ παιδίον εὐθὺς ἐπέστρεψε τὸ φλωρίον εἰς τὸν Σουλτάνον, λέγον· « Δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὸ δῶρόν σου, καθότι ἐὰν ὁ πατήρ μου μὲ ἐρωτήσῃ ποῦ εὗρον τὸ φλωρίον, δὲν θὰ ἠξεύρω τί νὰ τῷ ἀποκριθῶ. » Ὁ Σουλτάνος ἀπεκρίθη· « Εἰπὲ ὅτι σοὶ τὸ ἔδωκεν εἷς Ἄρχων. — Εἶνε ἀδύνατον, εἶπε τὸ παιδίον, νὰ τὸ πιστεύσῃ, διότι ποῖος Ἄρχων χαρίζει ἓν φλωρίον; » Ὁ Σουλτάνος ἐπρόσθεσεν· « Εἰπὲ ὅτι σοὶ τὸ ἔδωκεν ὁ Σουλτάνος· — Τότε μάλιστα, εἶπε τὸ παιδίον, τελείως δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃ. — Διατί; ἠρώτησεν ὁ Σουλτάνος. — Διότι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, οἱ Σουλτάνοι δὲν χαρίζουν ἓν φλωρίον, χαρίζουν πολλά· ὥστε τὸ φλωρίον, τὸ ὁποῖον μοὶ δίδεις, ἐὰν ἦνε δῶρον ἑνὸς Ἄρχοντος, εἶνε πολύ· ἐὰν δὲ ἦνε δῶρον ἑνὸς Σουλτάνου, εἶνε ὀλίγον. Ἕνεκα τούτου λάβε τὸ φλωρίον σου ὀπίσω. »

Θαυμάσας ὁ Σουλτάνος τὴν φρόνιμον ἀπόκρισιν καὶ τὴν εὐτολμίαν τοῦ παιδίου, εἰς αὐτὸ μὲν ἐχορήγησε μεγάλην ποσότητα φλωρίων, προσκαλεσάμενος δὲ τὸν πατέρα, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν εἰς τὸ παλάτιον, διορίσας διδασκάλους διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του· ἀφοῦ δὲ ἐξεπαιδεύθη ἀρκετὰ καὶ ἡλικιώθη, τὸ ἐτίμησε μὲ βαθμοὺς μεγάλους, τιμήσας ταὐτοχρόνως καὶ τὸν πατέρα του μὲ βαθμὸν ἀνάλογον τῆς ἱκανότητός του.

* *

ΙΒΑΝ Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ.

Ὁ βίος τοῦ πρώτου τούτου τῶν Κζάρων εἶνε πασίγνωστος.

Οἱ ἱστορικοὶ τὸν παρέβαλλον ἐναλλὰξ πρὸς τὸν Νέρωνα, τὸν Καλιγούλαν καὶ τὸν Ἡλιογάβαλον, ἀλλ' ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὑπῆρξεν ἀνώτερος αὐτῶν κατὰ τὴν σκληρότητα ὡς καὶ κατὰ τὰ προτερήματα. Καὶ τῷ ὄντι, ποτὲ μονάρχης δὲν ἤνωσε πλειοτέραν ἀπανθρωπίαν καὶ ὠμότητα πρὸς σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν ὑπερτεροῦσαν πᾶν μέτρον. Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἡλιογάβαλος ἔκαμε τὸν ἵππον του Συγκλητικόν· ἀλλ' ὁ Ἰβὰν διεμέλισεν εἰς τέσσαρα ἐλέφαντα, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ γονατίσῃ ἔμπροσθέν του.

Τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον ἔχυσε καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετραετὲς διάστημα τῆς βασιλείας του, τὸ δηλητήριον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπότισεν ἄνδρας καὶ γυ-

ναῖκας ἀναμίξ, αἱ κεφαλαί, τὰς ὁποίας κατέβαλε καὶ αἱ ἐξορίαι, ἃς ὑπέγραψεν, ἀριθμητικῶς εἰσὶν ἀκαταλόγιστοι. Ἀπαυδᾷ ὁ βουλόμενος νὰ ἀριθμήσῃ μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀνοσιουργίας του, ὡς ἐπίσης ὁ θέλων νὰ ἐκθέσῃ ὅλας τὰς μεγάλας πράξεις, ἃς ἐξετέλεσεν ὅπως προπαρασκευάσῃ τὴν φοβερὰν ἰσχὺν τοῦ ἀχανοῦς ἐκείνου Ῥωσσικοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἶνε μεγαλήτερον συμπάσης τῆς Εὐρώπης.

Ὁ εὔγλωττος καὶ ἀμερόληπτος ἱστορικὸς τῆς βασιλείας τοῦ Ἰβὰν, ὁ Καραμζῖνος, δὲν ἠδυνήθη ἄλλως νὰ γνωστοποιήσῃ ἡμῖν τὰ ἐγκλήματα τοῦ ἥρωος τούτου, εἰμὴ ἐκθέτων αὐτὰ κατὰ ἐποχάς. Οὕτω λοιπὸν ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν ἱστορίαν του: « Τετάρτη ἐποχὴ τῶν σφαγῶν τοῦ Ἰβὰν, ἡ τρομερωτέρα πασῶν. » Ὅλαι δὲ αἱ ἐποχαὶ αὗται, ἀκριβῶς ἀριθμούμεναι, φθάνουσι μέχρι τῶν ἕξ!

Τὸ προανάκρουσμα μιᾶς τῶν ἐποχῶν τούτων, ἑκάστη τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἡλικίαν μικροτέραν τῶν δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἄνευ διακοπῆς, εἶνε ἡ σφαγὴ τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ υἱοῦ, ὃν ἐλάτρευε, καὶ τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν εἰς στιγμιαίαν παραφορὰν τοῦ θυμοῦ του! . . . .

Ἡ τετάρτη ἐποχὴ, ἡ τρομερωτέρα κατὰ τὸν Καραμζῖνον, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δηλητηριάσεως τοῦ ἐξαδέλφου του Πρίγκηπος Βλαδιμήρου. Εἶχε θέσει ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ στρατὸν πολυάριθμον διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ Ἀστραχάνιον. Ὁ Πρίγκηψ ἀνεχώρησε μετὰ τῶν δύο τέκνων του καὶ τῆς γυναικός του, τῆς ὡραίας καὶ ὑπομονητικῆς Εὐδοξίας· μόλις ὅμως ἔφθασεν εἰς Κόστρομα, καὶ ἐκεῖ προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Κζάρου δι' ἐκτάκτου ἐπιστολῆς, πλήρους φιλικῶν διαβεβαιώσεων. Ὁ Ἰβὰν εὑρίσκετο εἰς πένθος διὰ τὸν θάνατον τῆς δευτέρας συζύγου του, τῆς Αὐτοκρατορίσσης Μαρίας, ἥτις, διὰ νὰ μὴ μακρηγορῶμεν, εἶχεν ὑποβληθῆ εἰς βίαιον θάνατον, ὡς ἀπέθανε καὶ ἡ πρώτη του σύζυγος, καὶ ὡς ἔμελλον νὰ ἀποθάνωσι καὶ αἱ ἄλλαι τρεῖς, αἵτινες τὰς διεδέχθησαν.

Ὁ Βλαδίμηρος ὑπέθεσεν ὅτι ἡ λύπη καὶ ἡ μοναξία, ἅτινα ἐπεβάρυνον τὸν Κζάρον, ἦσαν τὰ μόνα αἴτια, δι' ἃ τὸν προσεκάλει παρ' ἑαυτῷ. Τρέχει λοιπὸν μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του καὶ σταματᾷ εἰς Στετῖνον, τρία βέρστια μακρὰν τοῦ Ἀλεξανδρόβσκη, ὅπου διέμενεν ὁ ἐξάδελφός του. Πλὴν μόλις ἐπέζευσε, καὶ ἀμέσως Σ τ ρ ε λ ί τ σ α ι (*) συνέλαβον αὐτὸν μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, καὶ τὸν ὡδήγησαν εἰς πανδοχεῖόν τι, ὅπου ἐντὸς ὀλίγου παρουσιάσθη ἐνώπιόν του ὁ Ἰβάν. Ἐκεῖ οὐτιδανός τις μισθωτὸς κατηγόρησε τὸν Βλαδίμηρον ὅτι ἀπεπειράθη νὰ φαρμακεύσῃ τὸν Κζάρον.

Μόλις συνετάχθη ἡ κατηγορία, καὶ ἀμέσως ὁ Ἰβὰν, ῥίπτων ἀγρίου ταύρου βλέμματα ἐπὶ τοῦ Πρίγκηπος καὶ τῆς πρὸ αὐτοῦ ὑποκλινομένης οἰκογενείας του, κράζει μὲ βροντερὰν φωνήν: « Προδόται, μὲ ἡτοιμάσατε δηλητήριον! πολὺ καλά, θέλετε τὸ δοκιμάσει! . . . . . »

Πάραυτα ἐφέρθησαν ποτήρια, πλήρη τοῦ ὀλεθρίου ποτοῦ, καὶ μετά τινας στιγμὰς ὁ Κζάρος ἐχόρτασε τὸ κατὰ τοῦ ἐξαδέλφου του μῖσός του— μῖσος διατηρούμενον ἐπὶ δεκαπέντε ὅλα ἔτη, — βλέπων τὸ σῶμά του συστρεφόμενον δεινῶς εἰς σπασμοὺς ἀγωνίας, κατὰ τοσοῦτον τρομερᾶς, καθόσον ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του, θρηνωδῶς ὀλολύζοντα, ὑπέφερον τὰς αὐτὰς βασάνους!

Μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἕκτην ἐποχὴν τῶν ἐγκλημάτων του.

Ὁ Ἰβὰν, γεγηρακὼς καὶ λίαν ἐξησθενημένος, αἰσθάνεται προσεγγίζον τὸ τέλος του. Οἱ ἀστρολόγοι ἀπό τινος ἐταύτισαν τὴν προσεγγίζουσαν ἐποχὴν τοῦ θανάτου του μὲ τὴν ἐμφάνισιν πυρόεντος κομήτου, σύροντος ὄπισθέν του οὐρὰν μεγάλην ἐν εἴδει σταυροῦ. Αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος κατατρώγουσιν αὐτὸν, διότι συχνότατα αἱ ἐκτεταμέναι στοαὶ τοῦ Κρεμλίνου ἀντηχοῦσιν ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν θυμάτων του, ἅτινα ψιθυρίζει ὁ ἴδιος ἀνησύχως. Ἴσως ὑπολάβει τις ὅτι διενοεῖτο νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς σωτηρίου θρησκείας καὶ νὰ μετανοήσῃ· πολλοῦ γε καὶ δεῖ! Εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὰ παρελθόντα ἐγκλήματά του ἀνέξεον τὰς ἐνδομύχους βασάνους του, πλὴν τοιαύτη ἦτο ἡ αἱματηρὰ φύσις τοῦ Ἰβὰν, ὥστε παρ' αὐτῷ τὸ ἔγκλημα οὐδὲν ἄλλο εὕρισκεν ἀντιφάρμακον εἰμὴ τὸ ἔγκλημα. Ἡ ὑποτιθεμένη λοιπὸν μετάνοιά του οὐδὲν ἄλλο ἦτο, ἢ αὔξησις τῶν ἐγκλημάτων, τῶν τιμωριῶν καὶ τῶν βασάνων· καὶ ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι μέγα ἠρίθμει ἡ Αὐλὴ κατεστράφη ὑπὸ τὸν αἱματηρὸν πέλεκύν του ἢ ἐξωρίσθη, ἔστρεψε πλέον τὴν προσοχήν του εἰς τὰς παραμικροτέρας τοῦ λαοῦ τάξεις, καὶ μεταξὺ τῶν ἀσήμων εὐπατριδῶν ἐζήτει πλέον τὸ θῦμά του.

Ὁ ἱστορικὸς, τὸν ὁποῖον ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, λέγει τῳόντι ὅτι ἡ τελευταία ἐποχὴ τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Ἰβὰν δὲν ὑπολείπεται οὐδεμιᾶς ἄλλης, εἰμὴ μόνον καθότι εἶνε ἧττον γνωστὴ ἕνεκα τῆς ἀσημότητος τῶν δυστυχῶν, οἵτινες ἔπιπτον ὑπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ λυσσασμένου Κζάρου. Ἐν τούτοις, ἐπέστη ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ αἱμοβόρου τούτου τυράννου. Ὁ Ἰβὰν εὑρίσκεται εἰς τὸ Κρεμλῖνον, περιεστοιχισμένος ὑπὸ τῆς Αὐλῆς του· οἱ ἱερεῖς του δέονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν, πλησίον του δὲ ἵσταται ἡ νύμφη του, ἡ σύζυγος τοῦ Κζαρίδου Φαίδορος. Δυστυχής τις δηλητηριασμένος ἀγωνιᾷ πρὸ τῶν ποδῶν του, καὶ παρέκει ἕτερος κενώνει τὴν ὀλεθρίαν φιάλην, ἐνῷ τρίτος τις φέρεται ὑπὸ τοῦ δημίου εἰς τὴν ἀγχόνην.

« Κζάρε! κράζει ὁ τελευταῖος, ἡ ὥρα σου ἐσήμανεν ὡς ἡ ἰδική μου! Ἰδὲ τὸν κομήτην, ἀκτινοβολοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ! . . . »

Μετά τινα λεπτὰ ἡ βασιλεία τοῦ Ἰβὰν ἠρίθμει νέον θῦμα, τὸ τελευταῖόν της, διότι ὁ Κζάρος ἀπέθνησκε τὴν ἐπαύριον. . . . καὶ διὰ ποίου θανάτου! «Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐξέπνεε, (18 Μαρτίου 1584) λέγει ὁ Καραμζῖνος, ἡ νύμφη του, ἡ σύζυγος τοῦ Φαίδορος, πλησιάσασα εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἑτοιμοθανάτου διὰ νὰ τῷ παράσχῃ τρυφεράς τινας καὶ παρηγόρους θωπείας, ὀπισθοδρόμησεν ὑπὸ φρίκης καὶ ἀπεσύρθη ἔντρομος καὶ ἐκπεπληγμένη διὰ τὴν τρομερὰν ὄψιν καὶ τὴν ἀνυπόφορον δυσωδίαν τοῦ ἀγωνιῶντος! »

Ἴσως ὑπολάβει τις ὅτι μετὰ τοσοῦτο πλῆθος παρανομιῶν καὶ ἐγκλημάτων, συσσωρευθέντων καὶ διαδεχθέντων ἄλληλα ἐν διαστήματι τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν τῆς βασιλείας Ἰβὰν τοῦ Τρομεροῦ, ὁ Ῥωσσικὸς λαὸς ὑπεδέχθη διὰ κραυγῶν χαρᾶς τὴν νέαν εἴδησιν τοῦ θανάτου του. Ἀλλὰ τὸ ἐναντίον μάλιστα συνέβη· ὅταν ὁ μέγας κώδων τοῦ Κρεμλίνου ἐκοινοποίησε τὴν σπουδαίαν ἀγγελίαν ὅτι ὁ Κζάρος δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τοῖς ζῶσιν, ὁ λαὸς ἀφῆκε λυπηρὰς κραυγὰς, καὶ διαρκούσης τῆς ἐπικηδείου αὐτοῦ πομπῆς, ἥτις ἐγένετο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ, ἔβλεπέ τις πάντας ἀνεξαιρέτως ἀναλυομένους εἰς δάκρυα.

Αἴτιον τῆς διαγωγῆς των ταύτης ἦτο, πρῶτον μὲν διότι ἐφοβοῦντο τὴν ἀδυναμίαν τοῦ διαδόχου του Φαίδορος, καὶ ἀκολούθως διότι, ὅσον ἄσπλαγχνος καὶ ἂν ἦτο ὁ ζυγὸς τοῦ ἀποθιώσαντος Κζάρου, ἕκαστος ὑπέφερεν αὐτὸν ἀγογγύστως, διότι ἐγνώριζεν ὅτι τὸ ἀναγεννώμενον Ῥωσσικὸν Κράτος εἶχεν ἀνάγκην σιδηροῦ σκήπτρου, ὅπερ νὰ κατασυντρίβῃ καὶ νὰ καταβάλλῃ ἐκεῖνον, ὅστις ἀπεπειρᾶτο νὰ ἐπαναστατήσῃ.

Ἱστορικοί τινες, θέλοντες νὰ κολάσωσι τὰς σκληρότητας τοῦ Ἰβὰν, ἢ μᾶλλον νὰ δικαιολογήσωσιν αὐτὰς, ἀναφέρουσι φατρίας στασιαστικὰς, τὰς ὁποίας ὁ Κζάρος κατέστρεψε· πλὴν, κατὰ τὰ Ῥωσσικὰ Χρονικὰ καὶ ὅλας τὰς αὐθεντικὰς πηγὰς, τὰς ὁποίας ὁ Καραμζῖνος συνέλεξεν, αἱ φατρίαι αὗται δὲν ὑπῆρχον εἰμὴ μόνον ἐν τῇ τεταραγμένῃ φαντασίᾳ τοῦ Ἰβὰν.

Πλὴν μάτην ζητεῖ τις δικαιολογίας τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Κζάρου Ἰβὰν· οὐδεμία ἀποχρῶσα δύναται δοθῆναι, καὶ ὁ χαρακτὴρ τοῦ τυράννου τούτου ἔμενε διὰ τοὺς μεταγενεστέρους ὅ,τι ἦτο καὶ διὰ τοὺς συγχρόνους του, τουτέστιν αἴνιγμα.

Τίς δύναται, παραδείγματος χάριν, νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἑξῆς ἐπιστολὴ, ἀπευθυνθεῖσα εἰς Γουρίαν, ἐπίσκοπον τοῦ Καζὰν, εἶνε ἰδική του;

« Τὰς καρδίας των χρεωστοῦν νὰ καλλιεργῶ-
« σιν οἱ εὐσεβεῖς, καὶ ὄχι τὴν γῆν· οὔτε σῖτον,
« πρέπει νὰ σπείρωσιν, ἀλλὰ τὸν θεῖον λόγον.
« Κληρονομία των πρέπει νὰ ἦνε ἡ οὐράνιος βα-
« σιλεία, καὶ ὄχι αἱ χῶραι τῆς γῆς. Πολλοὶ τῶν
« Ἐπισκόπων μου σκέπτονται μᾶλλον διὰ τὰ ἀτο-
« μικά των ἀγαθὰ, παρὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. »

Εἰς αὐτὸν ἐπίσης ἀποδίδεται καὶ πληθὺς νομοθεσιῶν, εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ὁποίων ἐβασίλευε τοσοῦτον βαθύτατον αἴσθημα δικαιοσύνης, ἀγαθότητος καὶ μεγαλείου, ὥστε, ὅσον αὐστηρὸς ἱστορικὸς καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαί τις, διστάζει πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ νὰ ῥίψῃ τὸ ἀνάθεμα ἐπὶ τῆς ἐπαράτου μνήμης τοῦ πρώτου τούτου τῶν Κζάρων. Ὁποῖαι ἀντιθέσεις, πρὸς Θεοῦ! ἦτο ὁ ἔσχατος ἐγκληματίας, καὶ ἐντοσούτῳ ἐξέδωκε κώδηκα πλήρη σοφίας καὶ εὐθύτητος! ἦτο εἰς ἄκρον δειλὸς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ ὅμως ἐγκατέλειπε στρατὸν ἰσχυρόν! ἦτο τύραννος, καὶ ὅμως ἠγαπᾶτο!

Παρατηρήσατε ὅτι μέχρι τῆς σήμερον ἀκόμη ἡ φήμη τοῦ Ἰβὰν ἐπέζησε πλειότερον τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἐγκλημάτων του εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ῥωσσικοῦ λαοῦ. Ὁ λόγος τούτου εἶνε ὅτι, ἐπειδὴ διὰ τοὺς μεταγενεστέρους ἔπαυσαν πλέον οἱ στεναγμοὶ τῶν πασχόντων, τὰ δὲ θύματα μετεβλήθησαν εἰς κόνιν, νέα συμβεβηκότα παρέδωκαν εἰς λήθην τὰς ἀρχαίας αἱματηρὰς παραδόσεις, καὶ αἱ μαρτυρίαι τῶν ἀνηκούστων ἐγκλημάτων τοῦ Ἰβὰν ἔμεινον κεχωσμέναι εἰς τὰ ἀρχεῖα, ἐνῷ τὸ ὄνομά του διετηρήθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ποινικοῦ κώδηκος. Καὶ ἐπειδὴ τὸ Καζὰν, τὸ Ἀστραχάνιον καὶ ἡ Σιβηρία ἦσαν οἱ ζῶντες μάρτυρες τῶν κατακτήσεών του, οἱ Ῥῶσσοι δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσιν ἄλλως, εἰμὴ νὰ ῥίψωσιν ἐκ τοῦ ὀνόματός του τὸ ἐπίθετον τοῦ τυράννου, τὸ ὁποῖον οἱ σύγχρονοί του τῷ ἔδωκαν, καὶ νὰ τὸν σεβασθῶσιν ὡς τὸν δημιουργὸν τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ των.

Καὶ ὅμως ἡ ἱστορία δὲν συγχωρεῖ ποτὲ ὡς οἱ λαοί· διὸ καὶ δικαίως παρέδωκεν εἰς τὸ ἀνάθεμα τὴν μνήμην Ἰβὰν τοῦ Τρομεροῦ!

Ῥ.

(*) **Strelitz,** τάγμα ἄπακτον ἐν Ῥωσσίᾳ, ὡς οἱ Γιαννίτσαροι τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, διαλυθὲν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πέτρου τῷ 1678. Σ. Μ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΚΟΙΝΟΝ ΤΟ ΜΗ ΔΑΝΕΙΖΕΙΝ. — Ἡ σοφία ὅλων γενικῶς τῶν ἐθνῶν ἀπεφάνθη ὁμογνωμόνως ὅτι δὲν πρέπει νὰ δανείζῃ τις τὸ ἀργύριόν του. Οἱ Γάλλοι ἔχουν διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην δύο καταλλήλους παροιμίας: « Φίλος μου ὅταν σὲ δανείζω, καὶ ἐχθρός μου ὅταν θὰ μὲ τὰ ἐπιστρέψῃς· » καὶ, « Εἰς τὸ δάνεισμα Θεὸς, καὶ εἰς τὸ ἀπόδομα διάβολος. » Οἱ Ἄγγλοι λέγουν: « Ὅστις δανείζει τὸ ἀργύριόν του εἰς τὸν φίλον του, χάνει καὶ τὰ δύο· » τουτέστι, καὶ τὸν φίλον καὶ τὰ χρήματα. Οἱ Ἱσπανοὶ ἐκφράζονται περὶ τούτου ἧττον ἀδελφικῶς: « Δανειστὴς, σκολοπιστής. » Οἱ Ἀμερικανοὶ λέγουν ὀρθότατα :« Τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα δανείζομεν, ἀναχωροῦσι μὲν γελῶντα ἐπιστρέφουσι δὲ κλαίοντα. » Τέλος τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη πλείστας ἔχουσιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης παροιμίας, ὡς « Ἡ φιλία μετρεῖται μὲ τὸν σταθῆρα, ἡ δὲ ληψοδοσία μὲ τὸν κόκκον· » καὶ «Μετὰ τοῦ φίλου σου φάγε, πίε, διασκέδασον, πλὴν μὴν ἐπιχειρισθῇς ποτὲ ληψοδοσίας, » κτλ.

Καὶ ὅμως πόσον παρεξηγήθη ἡ ἰδέα αὕτη, ληφθεῖσα εἰς γενικὴν χρῆσιν ὑπὸ πολλῶν, καὶ καταντήσασα τὸν ἄνθρωπον ἀκοινώνητον καὶ μισάνθρωπον! Διηγοῦνται ὅτι, οὐδεὶς πλούσιος προήγαγε τὴν σκληρότητα καὶ τὸ γλίσχρον μέχρι τοσούτου βαθμοῦ, ὅσον ὁ ἰατρὸς Γροσσύ. Εἷς τῶν φίλων του, ἐλθὼν ποτὲ παρ'αὐτῷ, τὸν παρεκάλει νὰ τῷ δανείσῃ μικρὰν ποσότητα χρημάτων, καὶ ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπεν ἄκαμπτον, ἀπεφάσισε νὰ τῷ δώσῃ ὡς ἐνέχυρον τὸ χρυσοῦν ὡρολόγιόν του. — « Φίλε μου, ἀπήντησεν ὁ σκληροκάρδιος ἰατρὸς, καὶ αὐτὸς ὁ Ἅγιος Πέτρος ἀκόμη ἂν κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ζητῶν με δανεικὰς δέκα πιστόλας, καὶ μοὶ ἔδιδεν ὡς ἐνέχυρον τὰς κλεῖς τοῦ παραδείσου, πάλιν δὲν ἤθελα τὸν δανείσει οὔτε ὀβολόν! »

ΩΡΑΙΟΤΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ. — Ὁ Σωκράτης ἔλεγεν ὅτι ἡ ὡραιότης εἶνε βραχεῖα τυραννία. — Ὁ Πλάτων ὠνόμαζεν αὐτὴν προνόμιον τῆς φύσεως. — Ὁ Θεόφραστος τὴν ἀπεκάλει ἄλαλον εὐγλωττίαν. — Ὁ Διογένης ἐκάλει τὴν ὡραιότητα καλλίστην σύστασιν. — Ὁ Θεόκριτος ἔλεγεν ὅτι εἶνε ὄφις κεκρυμμένος ὑπὸ τὰ ἄνθη. — Ὁ Βίων ἔλεγεν ὅτι εἶνε ἀγαθὸν, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς. Μόνη δὲ ἡ γνώμη τοῦ φιλοσόφου τούτου συμφωνεῖ μὲ τὴν ἰδέαν εὐαισθήτου τινὸς, ὅστις τὴν ἀπεκάλεσε δῶρον θεῖον καὶ οὐράνιον.

Ἐὰν μὲ ἐρωτήσετε, λέγει ὁ Κίμμερμαν, ποῖον εἶνε τὸ κληρονομικὸν ἁμάρτημα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, φαντάζεσθε ὅτι θὰ εἴπω ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ πολυτέλεια, ἡ φιλοδοξία ἢ ἡ φιλαυτία; Οὐχὶ, ἀλλὰ θὰ εἴπω, ἡ ὀκνηρία. Ὅστις εἶνε ἀμελὴς καὶ ὀκνηρὸς, ἔχει πάντα τὰ λοιπὰ ἐλαττώματα· ἄνευ νοητικῆς ἐργασίας, πᾶν καλὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἀπόλλυται. Καθὼς δὲ ἡ ὀκνηρία εἶνε μήτηρ πάντων τῶν κακῶν, οὕτως ἀπ' ἐναντίας ἡ φιλοπονία εἶνε ἡ πηγὴ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν. Ἡ ἐργασία εἶνε ὁ αἰώνιος φύλαξ τῆς ἀρετῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος καταδικάζει τὸν ἀργὸν εἰς ἀσιτίαν, τουτέστιν εἰς θάνατον, γνωμοδοτῶν « Ἀργὸς μὴ ἐσθιέτω. »

ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΑΡΣΕΝΙΟΥ ΟΥΣΙΕ.

— Ἡ μεγαλητέρα ἐπανάστασις εἶνε ἡ τοῦ νοός.

— Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ ὑπέρτερον καὶ ἐντελέστερον πλάσμα τῆς δημιουργίας, πλὴν τοῦτο δὲν τὴν ἐμποδίζει τοῦ νὰ ἦνε πεπροικισμένη καὶ διὰ τῶν μεγαλητέρων ἀρετῶν ὡς καὶ διὰ τῶν μεγαλητέρων ἐπίσης κακιῶν· εἶνε ἄγγελος ἢ δαίμων, κυρία ἢ αἰχμάλωτος, ἁγία ἢ ἀνοσία.

— Ἡ ἀδυναμία μόνη κάμνει τὴν δύναμιν τῆς γυναικός.

— Οἱ ὅρκοι τῆς γυναικὸς εἶνε γεγραμμένοι ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ εἰς τὸν ἐλάχιστον ἄνεμον καταστρέφονται.

— Ἡ ἀνάμνησις εἶνε τὸ ἄνθος, ὅπερ θὰ ἀνεύρητε εἰς τὰς σελίδας τῆς βίβλου τῆς ζωῆς σας· καὶ εἴτε μαραμένον εἴτε ξηραθὲν, σᾶς φαίνεται τοῦτο πάντοτε νέον καὶ τόσῳ εὔοσμον, ὡς ἦτο τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τὸ ἐλάβετε.

— Ὑπάρχει τι ῥητορικώτερον τῆς ῥητορικῆς .... ἡ σιωπή.

— Ὁ χορὸς εἶνε τὸ πεδίον τῆς μάχης τοῦ ἔρωτος.

— Τότε μόνον ὁ γάμος γίνεται ἐπιτυχὴς, ὅταν ὁ ἀνὴρ ἦνε κωφὸς ἡ δὲ γυνὴ ἀόμματος.

— Εἰς μὲν τὴν γυναῖκα ὁ ἔρως εἶνε ἡ περιέργεια, εἰς δὲ τὸν ἄνδρα αὐτὸς ὁ ἔρως.

— Ὁ ἔρως εἶνε λακωνικὸς καὶ δὲν ἀγαπᾷ τὰς σχοινοτενεῖς φράσεις· τρεῖς γραμμαὶ, τρεῖς λέξεις, τρεῖς ἐπιστολαὶ τὸν ἀρκοῦσιν.

— Οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν οἱ ῥητορικώτεροι διερμηνεῖς τῆς καρδίας· τὸ στόμα ἐνίοτε ἐξηγεῖται κακῶς, διότι ὁ ἔρως χάνει πάντοτε εἰς τὴν μετάφρασιν.

— Ἡ γυνὴ δὲν ἠξεύρει τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ.

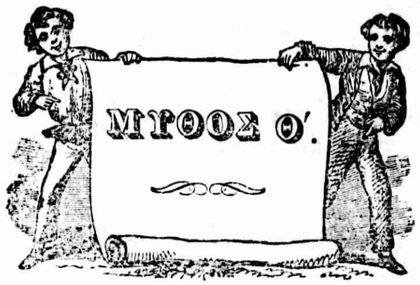

ΑΓΕΛΑΔΑ, ΑΙΓΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΑΤΙΝΑ
συντροφεύσασαι μὲ ΛΕΟΝΤΑ.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγουν, ὅτι μία Ἀγελάδα,
μιὰ Αἰγίδα καὶ ἡ τρίτη μιὰ Ἀδελφὴ των Ἀμνάδα
κ' ἕνας Λέων, ὅστις ἦτον ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας,
ἔκαμαν τὰ τέσσαρά των μεταξύ των συντροφίαν
μὲ τοιαύτην συμφωνίαν·
νὰ μοιράζωνται ἐξίσου τυχὸν κέρδος καὶ ζημίας.

Εἰς τὰ δίκτυα τῆς Αἴγας ἐπιάσθηκε ἕνα Ἐλάφι·
τοὺς συντρόφους της ἀμέσως στέλλει καὶ τοὺς ἰδεάζει.
Ὅταν ἔφθασαν, ὁ Λέων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐστράφη,
καὶ, μετρήσας μὲ τὰ 'νύχια, " Τέσσαρες, τοὺς εἶπε, μοῖραι
" διὰ τέσσαρας ἑταίρους. ,, Καὶ τὴν Ἔλαφον μοιράζει,
καὶ τὴν πρώτην τῶν μεριδων καθὸ βασιλεὺς ἐπῆρε.

" Αὕτη εἶνε ἰδική μου,
" εἶπε, καὶ ὁ λόγος εἶνε, καθὼς λέγ' ἡ λογική μου,
" ὅτι εἶμαι ἕνας Λέων κ' ἐξ ὑμῶν καθεὶς ὑπείκει.
" Ἡ δευτέρα κατὰ νόμον εἰς ἐμὲ κι' αὐτὴ ἀνήκει,
" καὶ ὁ νόμος αὐτὸς εἶνε, τὸ ἠξεύρετε καθεὶς σας,
" νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου·
" καθὸ δὲ ἀνδρειοτέρου,
" καὶ τὴν τρίτην, σᾶς τὸ λέγω, μὴ μοῦ ἀρνηθῇ κανεὶς σας!
" Ἐὰν δὲ εἰς τὴν τετάρτην ἀπὸ σᾶς κανεὶς ἐγγίσῃ,
" εὐθὺς θέλω τὸν ξεσχίσει! ,,

Ἐρρῖκος ὁ Δ', ἀπαντήσας ἡμέραν τινὰ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε, τὸν ἠρώτησεν εἰς ποῖον ἀνῆκεν. — « Ἀνήκω εἰς ἐμαυτόν! » ἀπεκρίθη ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος οὗτος. — « Φίλε μου, τῷ ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς, ἔχετε ἀνότατον δεσπότην. »

« Ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ ὡρολογίου καὶ ἐμοῦ; » ἠρώτησε Κυρία τις νέον ἀξιωματικόν. — « Κυρία, ἀπεκρίθη οὗτος, τὸ ὡρολόγιον δεικνύει τὰς ὥρας, τὰς ὁποίας λησμονεῖ τις πλησίον σας. »

Ἄνθρωπός τις ἠγάπα πολὺ τὸν οἶνον, ἀλλ' εὗρισκεν ἐν αὐτῷ δύο κακὰς ἰδιότητας: « Ἐὰν βάλω νερὸν μέσα, ἔλεγε, τὸν χαλνῶ· ἂν δὲν βάλω, μὲ χαλνᾷ. »

Κάρολος ὁ Ε', ὅστις ὡμίλει ἐπιτροχάδην πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ ὅτι πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν τὰ Ἱσπανικὰ μὲ τοὺς θεοὺς, τὰ Ἰταλικὰ μὲ τοὺς φίλους μας, τὰ Γαλλικὰ μὲ τοὺς γνωρίμους μας, τὰ Γερμανικὰ μὲ τοὺς στρατιώτας, τὰ Ἀγγλικὰ μὲ τὰς χῆνας, τὰ Οὐγγρικὰ μὲ τοὺς ἵππους καὶ τὰ Βοημικὰ μὲ τὸν διάβολον.

« Τόσον ὀγλίγωρα ἔτρεχα, ἔλεγε Γασκόνος τις ἐπιστρέφων ἀπὸ φιλάνθρωπόν τινα πρᾶξιν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ φύλαξ ἄγγελός μου κατεκουράσθη νὰ μὲ ἀκολουθῇ! »

Μεγάλη τις Κυρία, ἐρωτηθεῖσα ποῦ ἦτο κεκρυμμένος ὁ σύζυγός της, ὅστις ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν εἰς μεγάλην συνωμοσίαν, ἀπεκρίθη θαρραλέως ὅτι αὐτὴ τὸν ἔκρυψεν. Ἡ ἐξομολόγησις αὕτη ἔφερεν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ὅστις τῇ εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο μέσον ἠδύνατο νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὰς βασάνους, ἢ νὰ ὁμολογήσῃ ποῦ ἦτο κεκρυμμένος ὁ σύζυγός της. « Τὸν ἔκρυψα ἐντὸς τῆς καρδίας μου! » ἀπήντησεν ἀφόβως ἡ νεαρὰ γυνὴ, ἡ δὲ ἔξοχος αὕτη ἀπάντησις κατέθελξε τοὺς ἐχθρούς της.

Ὀκνηρός τις, ἐρωτηθεὶς διατί ἔμενε πολὺν καιρὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, « Εἶμαι ἐνησχολημένος, ἀπεκρίθη, εἰς συμβούλιον πᾶσαν πρωΐαν. Ἡ μὲν φιλοπονία μὲ συμβουλεύει νὰ σηκωθῶ, ἡ δὲ ἀργία νὰ κεῖμαι ἥσυχος· ἕως οὗ δὲ ἀκούσω τὰ δικαιολογήματα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν καὶ λάβῃ πέρας ἡ δίκη αὕτη, τὸ γεῦμα εἶνε ἕτοιμον. »

Πόλις τις λίαν πτωχὴ ἐδανείσθη ἀρκετὴν ποσότητα χρημάτων, ἅπερ ἐξώδευσεν εἰς ἑορτὰς καὶ φωτοχυσίας ἐπὶ τῆς ἐκεῖθεν διαβάσεως τοῦ Ἡγεμόνος της. Ἐκπλαγέντος δὲ αὐτοῦ διὰ τοῦτο, « Δὲν ἔκαμεν ἄλλο ἤ,τι ἐχρεώστει, εἶπεν αὐλικός τις. — Τοῦτο εἶνε ἀληθὲς, ἀπεκρίθη ἕτερος, ἀλλ' ὅ,τι ἔκαμε τὸ χρεωστεῖ. »

Ὁ Κικέρων, ἰδὼν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, ὅστις ἦτο πολὺ κοντὸς, ἐρχόμενον μὲ μακρὸν ξίφος εἰς τὴν μέσην, εἶπε· « Ποῖος ἐκρέμασε τὸν γαμβρόν μου εἰς τὸ ξίφος τοῦτο; »

Λουδοβῖκος ὁ ΙΕ', ἐπισκεπτόμενος τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Ὑπουργείου, εἰσῆλθε πανταχοῦ, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ δωμάτιον τοῦ Δυβουά. Ἐκεῖ δὲ, ἰδὼν ἐπὶ τραπέζης ζεῦγος ὀμματοϋαλίων, ἔλαβεν αὐτὰ ἀμέσως, λέγων· « Ἂς ἴδωμεν ἐὰν αὐτὰ ἦνε καλλήτερα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζομαι. » Χάρτης προητοιμασμένος, ὡς φαίνεται, ἐτέθη ἀμέσως ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἐν αὐτῷ περιείχετο πομπῶδες ἐγκώμιον τοῦ Μονάρχου τούτου καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ του Δουκὸς Δὲ Σουασώλ. Ἡ Μεγαλειότης του, ῥίψας ταχέως τὰ ὀμματοϋάλια, ἔκραξεν· « Ἀλλ' αὐτὰ εἶνε πολὺ χειρότερα τῶν ἰδικῶν μου, διότι μεγεθύνουσιν ὑπὲρ τὸ δέον τὰ πράγματα! »

Ἀξιωματικὸς Γασκόνος, πορευόμενος εἰς μάχην, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτισε τὴν ἐρωμένην του, ἐπέστρεψε παρ' ἐλπίδα τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν εἰς τὸν οἰκόν της διὰ νὰ τὴν ἰδῇ. — « Πῶς! φίλτατέ μου, τῷ εἶπεν αὕτη, ἀκόμη εἶσθε ἐδῶ, ἐνῷ ἐγὼ σᾶς ἐνόμιζον ἤδη εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης μετὰ τῶν συστρατιωτῶν σας; — Καὶ πῶς θέλεις νὰ πράξω διαφορετικὰ, ψυχή μου! ἀντεῖπεν ἐκεῖνος· ἡ δόξα ἔθεσε τοὺς χαλινοὺς εἰς τὸν ἵππον μου, ἀλλ' ὁ ἔρως τοὺς ἀφῆρεσε! »

Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ' ἀστεΐζετο πολὺ σπανίως, διὰ τοῦτο δὲ καὶ αἱ ἐλάχισται αὐτοῦ λέξεις συνηθροίσθησαν ἐπιμελῶς. Ἡμέραν τινὰ ὁ ναύαρχος Δουγαϊ-Τρουὲν τῷ ἐξέθετε μίαν ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων νικῶν του· μεταξὺ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων, ἅτινα ἀπετέλουν τὸν ὑπὸ τὰς διαταγάς του στόλον, εὑρίσκετο καὶ ἡ φρεγάτα Δόξα. « Διέταξα, εἶπεν, εἰς τὴν Δόξαν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ.—Καὶ σᾶς ὑπήκουσεν ἀμέσως,» ἐπανέλαβεν ὁ Λουδοβῖκος.

Ὁ Δὲ Βαρρὼ, ἀκούσας τρομερὸν κεραύνειον βόμβον παρασκευήν τινα, καθ' ἣν ὥραν ἔτρωγεν αὐγόν, ἐσηκώθη πάραυτα ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ῥίψας τὸ αὐγὸν ἀπὸ τοῦ παραθύρου, « Ἰδού, ἔκραξε, μέγας θόρυβος δι' ἓν αὐγόν! »

Ὁ Κ. Δὲ Φερὼν, προσβληθεὶς ὑπὸ λῃστῶν τὴν πέμπτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, τοῖς εἶπε· «Κύριοι, πολὺ ἐνωρὶς ἀνοίξατε τὸ κατάστημά σας σήμερον.

Ἄνθρωπός τις, ἀγοράζων ἐμπορεύματα παρά τινος πραγματευτοῦ, εἶπεν εἰς αὐτόν: « Ζητεῖτε πάρα πολλά· δὲν πρέπει νὰ πωλῆτε εἰς ἐμὲ τόσον ἀκριβὰ ὅσον εἰς τοὺς ἄλλους, διότι εἶμαι φίλος. » Ὁ ἔμπορος ἀπεκρίθη: « Κύριε, πρέπει νὰ κερδίζωμεν τίποτε ἀπὸ τοὺς φίλους μας, διότι οἱ ἐχθροί μας δὲν πατοῦν ποτὲ εἰς τὸ ἐργαστήριόν μας. »

Ἐνῷ Γασκόνος τις ἀπήγετο εἰς τὴν ἀγχόνην, ἀπαντήσασα αὐτὸν γυνὴ γνώριμος, τὸν ἠρώτησεν· « Αἴ! φίλε, πῶς ἔχεις; — Πολὺ καλὰ, μῆτέρ μου, δόξα τῷ Θεῷ! ἀπήντησεν οὗτος, μόνον αὐτὸ τὸ ἀναθεματισμένον κρέμασμα μὲ ἀνησυχεῖ ὀλίγον! »

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΚΟΡΗ ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ.

Ποιὸς εἶδε 'ψάρι 'ς τὸ βουνὸ καὶ θάλασσα σπαρμένη;
ποιὸς εἶδε κόρη εὔμορφη καὶ κλέφτικα 'νδυμένη;

Δώδεκα χρόνους ἔκαμεν ἁρματωλὸς καὶ κλέφτης,
κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώρισε πῶς ἦτον ἡ Διαμάντω.

Μιὰ μέρα καὶ μιὰν ἑορτὴ καὶ μιὰ λαμπρὴν ἡμέρα
'βγῆκαν νὰ παίξουν τὸ σπαθὶ, νὰ ῥίξουν τὸ λιθάρι·

κι' ὅπως ἐπαίζαν τὸ σπαθὶ κ' ἔῤῥιχναν τὸ λιθάρι,
ἐκόπη τὸ θηλύκι της κι' ἐφάνη τὸ βυζί της.

Τότες ὁ ἥλιος ἔλαμψε καὶ τὸ φεγγάρι ἀστράφτει,
κ' ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο τὸ βλέπει καὶ γελάει.

" — Τ' ἔχεις, μωρὲ κλεφτόπουλο, κι' ὅλο γελᾷς μ' ἐμένα;
" — Εἶδα τὸν ἥλιο π' ἔλαμψε καὶ τὸ φεγγάρι ἀστράφτει,
" εἶδα καὶ τ' ἄσπρο σου βυζί, ποῦν' ἄσπρο 'σὰν τὸ χιόνι!
" — Σῶπα, μωρὲ κλεφτόπουλο, καὶ μὴν τὸ μαρτυρήσῃς,
" καὶ νὰ σὲ πάρω ψυχογυιὸ, βαρυὰ νὰ σὲ πλουτίσω,
" γιὰ νὰ βαστᾷς τὸ δαμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι.
" — Ἐγὼ δὲν θέλω ψυχογυιὸς, βαρυὰ νὰ μὲ πλουτίσῃς
" γιὰ νὰ βαστῶ τὸ δαμασκὶ καὶ τὸ χρυσὸ τουφέκι,
" μον' θέλω σε γυναῖκά μου καὶ νὰ μὲ πάρῃς ἄνδρα. ,,
Σὰν τόν ε πιάν' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ τόν ε ῥίχνει κάτω....
"—Ἄφσε με, κορ', ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι,
" καὶ νὰ σοῦ γίνω ψυχογυιὸς πιστὰ νὰ σὲ δουλεύσω! ,,

Σ.

Ο ΚΥΝΗΓΟΣ.

Τὸ διπλό μου τουφέκι 'ς τὸ χέρι
κι' ὁ πιστός μου ὁ Λέων μαζή,
δὲν ῥωτῶ ποῦ ἡ τύχη μὲ φέρει,
τὸ κυνήγι μου πάντα νὰ ζῇ!

Πρὶν τ' ἀστέρια ἀκόμη νὰ σβύσουν
'ς τὸ σκοτάδι μονάχος γυρνῶ,
πρὶν τ' ἀηδόνια ἀκόμη 'ξυπνίσουν
τὴν αὐγὴν ἐγὼ πρῶτος ὑμνῶ.

Σ' τοῦ βουνοῦ 'ς ταῖς λακκιαῖς καὶ 'ς τ' ἀμπέλια
σὲ νερὰ ἀπὸ κρύα πηγὴ,
'σὰν κοράσι ἀθῶο μὲ γέλοια
μὲ προβάλλει ἡ δόλια αὐγή.

Λουλουδόσπαρτα τρέχω λιβάδια,
χορταράκι δροσάτο πατῶ,
'σὰν λιονταρι γυρνῶ 'ς τὰ λαγκάδια
κ' ἀπὸ βράχου εἰς βράχον πετῶ.

Μακρυὰ ἀπ' τὴν τύρβην τοῦ κόσμου
ἂς καλῶμαι ἀπλοῦς κυνηγός·
διὲς ἡ τύχη τί φέρει ἐμπρός μου....
ἄ! τὸν εἶδα.... εἶν' ἕνας λαγός!

Ῥίπτω.... πέφτει.... τὸν φέρει ὁ Λέων,
τί χαρὰ μὲ κρατεῖ καρδιακή!
ἐμπρὸς πάλιν νὰ εὕρωμεν νέον!...
λοξοβλέπει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Ὅ,τι βρίσκω κτυπῶ δὲν τ' ἀφίνω,
(εἶνε δῶρα τοῦ Πλάστου αὐτά),
μον' τ' ἀθῶο τρυγόνι ἐκεῖνο
ἡ ψυχή μου πονεῖ, δὲν βαστᾷ!

Κοινωνία τοῦ κόσμου τί εἶνε;
ψεῦδος δόλος κ' ἀπάτη πικρὰ,
'ς τὸ βουνὸ μόν' ἀπέχουν ἐκεῖναι
καὶ ἀθῶα ὑπάρχει χαρά.

Τὸ διπλό μου τουφέκι 'ς τὸ χέρι
κι' ὁ πιστός μου ὁ Λέων μαζή,
νύκτα βράδυ πρωῒ μεσημέρι
τὸ κυνήγι μου, φίλοι, νὰ ζῇ!

Λ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

4.

Γ' ὄνομά μου, ἂν καὶ ἕνα, διπλῆν ἔχει προφορὰν,
γένος κ' ἔννοιαν ἀλλάσσει εἰς τοῦ τόνου τὴν φορὰν.
Ὀξυτόνως μὲ προφέρεις, γένους εἶμ' ἀρσενικοῦ,
ἐὰν δὲ παροξυτόνως, εἶμαι γένους θηλυκοῦ.
Ὡς ὀξύτονον δὲ πάλιν εἶμαι εἶδός τι τροφῆς,
παροξύτονον δὲ εἶμαι μέρος τι ἐπὶ τῆς γῆς.

ΛΥΣΙΣ
ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 3
ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Σύ-ρος.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

(Πρωτότυπον).

Η'.

Φῶς καὶ χρῶμα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων.

« Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι
« εἰς φαῦσιν. » Γέν. Α'. 14.
« Οἱ δὲ ἀστέρες λάμπουσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς
« αὐτῶν. » Βαρούχ Γ'. 34.

ΑΠΕΔΕΙΧΘΗ ὅτι ἀστέρες τινὲς εἰσὶ τοσούτῳ μεμακρυσμένοι ἀφ' ἡμῶν, ὥστε τὸ φῶς αὐτῶν μόλις φθάνει εἰς ἡμᾶς μετὰ παρέλευσιν πολλῶν αἰώνων, καὶ πολλῶν πολλάκις ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ὑποτιθεμένου πάντοτε ὅτι τὸ φῶς διατρέχει εἰς ἓν δευτερόλεπτον 77,000 λεύγας. Ἡ παρατήρησις αὕτη, ἐπιβεβαιωθεῖσα ὑπὸ τῶν ψηλαφητοτέρων ἀποδείξεων, παρεκίνησε τὸν διάσημον Γάλλον ἀστρονόμον Ἀραγὼ νὰ ἐκφρασθῇ οὕτω: « Πιθανώτατα ἡ θέα, ἣν παρέχει ἡμῖν ἤδη ὁ ἑνα-
« στρος οὐρανὸς, δύναται νὰ ἦνε φαντασία τις.
« Διότι, ἂν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι ὅλοι οἱ ἀ-
« στέρες τοῦ στερεώματος ἐσβέσθησαν ὁμοῦ, ἡμεῖς
« ὅμως πάλιν θέλομεν ἐξακολουθεῖ βλέποντες
« αὐτοὺς ἐν διαστήματι πολλῶν ἐτῶν, πολλοὺς
« δὲ καὶ ἐν διαστήματι πολλῶν αἰώνων, ἕως οὗ
« φθάσῃ ἡ τελευταία ἀναύγεια τοῦ φωτὸς ἢ ἡ
« τελευταία ἀκτὶς τῶν μέχρις ἡμῶν. Ὁ ἑξηκοστὸς
« πρῶτος π. χ. ἀστὴρ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Κύ-
« κνου ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν ἑξακοσίας περίπου χι-
« λιάδας φορὰς ὅσον ἀπέχομεν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ ἡ-
« λίου, τουτέστιν ἓν ποσὸν 22 ἑκατομμυρίων λευ-
« γῶν· εἰς τρόπον ὥστε, τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ ἀπλα-
« νοῦς τούτου ἀστέρος φθάνει εἰς τὴν γῆν μας
« ἐν διαστήματι πλειοτέρῳ τῶν ἐννέα ἐτῶν. Ὁ
« πρῶτος ἀστὴρ τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Λύρας ἀ-
« πέχει πολὺ περισσότερον ἀφ' ἡμῶν, 50 ἑκα-
« τομμύρια ἑκατομμυρίων λευγῶν· εἰς τρόπον
« ὥστε ἀπαιτοῦνται 44 ἔτη ἕως οὗ τὸ φῶς τοῦ
« ἀστέρος τούτου φθάσῃ εἰς τὴν γῆν μας. Μετὰ
« τὸν λαμπρὸν ἀστέρα Σείριον, ὁ πλησιέστε-
« ρος ἀπλανὴς ἀστὴρ εἰς ἡμᾶς εἶνε ὁ Ἥλιος·
« ἂν δὲ ὑποτεθῇ διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι ὁ μέγας
« οὗτος φωστὴρ ἤθελε παύσει τοῦ νὰ μᾶς πέμπῃ
« τὸ φῶς του καὶ ὅτι ἤθελε σβεσθῇ, θέλομεν ἐξ-
« ακολουθεῖ βλέποντες αὐτὸν λάμποντα καὶ εἰς
« τὴν αὐτὴν θέσιν εἰς ἣν ἤδη εὑρίσκεται ἐν δια-
« στήματι 8 πρώτων καὶ 18 δευτερολέπτων,
« διότι τόσον χρονικὸν διάστημα δαπανᾷ τὸ φῶς
« του διὰ νὰ φθάσῃ μέχρις ἡμῶν. »

Οἱ ἀρχαῖοι ὑπελάμβανον ὅτι ὅλοι οἱ ἀστέρες δέχονται τὸ φῶς των παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἡλίου, καὶ ἀντανακλῶσιν αὐτὸ ἐφ' ἡμῶν ὡς οἱ πλανῆται καὶ ἡ Σελήνη· πλὴν ἀπεδείχθη ἤδη ὅτι, ἐξ αἰτίας τῆς μεγίστης ἀποστάσεως, ἥτις ἀποχωρίζει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν διαφόρων ἀστέρων, ὁ ἥλιός μας μόλις μικράν τινα καὶ ἀσήμαντον ποσότητα φωτὸς δύναται νὰ στέλλῃ πρὸς αὐτούς, ὁμοιάζουσαν μὲ τὴν ἀμυδρὰν καὶ ἀνεπαίσθητον λάμψιν, ἣν αὐτοὶ στέλλουσι πρὸς ἡμᾶς. Καὶ τῳόντι, ἐὰν ἡ μέγας οὗτος φωστὴρ, ἀφ' ὅσους βλέπομεν ἐν τῷ οὐρανῷ, μετετίθετο εἰς ἀπόστασιν εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ προσγειότερος ἀπλανὴς ἀστὴρ, ἀποδεικνύεται ἐναργέστατα ὅτι μόλις ἤθελε μᾶς φωτίζει ὡς ἓν ἄστρον μετρίου μεγέθους. Εἰς τρόπον ὥστε εἶνε ἄλογον νὰ παραδεχόμεθα ὡς θετικὸν ὅτι ὅλοι οἱ ἀστέρες λαμβάνουσι τὸ φῶς των ἐκ μιᾶς τόσον ἀσθενοῦς πηγῆς. Τὸ φῶς τοῦ Σειρίου, ἐπὶ παραδείγματος, εἶνε πρὸς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου ὡς ἓν πρὸς εἴκοσι χιλιάδας ἑκατομμύρια· ὥστε διὰ νὰ φανῇ εἰς ἡμᾶς ὁ Ἥλιος ὡς ὁ Σείριος, πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀφ' ἡμῶν 141,100 φορὰς ἀφ' ὅσον ἀπέχει τώρα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τοῦ λαμπροῦ τούτου ἀπλανοῦς ἀστέρος εἶνε 1,575,000 ἀκις ὡς ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τοῦ ἡλίου, ἕπεται ὅτι ὁ Σείριος ἔχει πραγματικὴν ἔντασιν τοὐλάχιστον διπλασίαν τῆς τοῦ Ἡλίου, τουτέστιν ὅτι τὸ πραγματικὸν φῶς τοῦ ἀστέρος τούτου ἰσοδυναμεῖ μὲ 14 ἀκις τὸ τοῦ Ἡλίου.

Τὸ σύνηθες χρῶμα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων εἶνε τὸ διαυγὲς λευκὸν, ὡς τὸ ἡλιακὸν φῶς· ἐν τούτοις τινὲς τῶν ἀστέρων παρουσιάζουσιν ἀρκετὰ περίεργον χρωματισμόν. Οὕτως ὁ ἀστὴρ Λ τοῦ Ὠρίωνος εἶνε χρώματος ὑπερύθρου· ἡ Αἶξ εἶνε ἐλαφρῶς κιτρινωπὴ, πολλοὶ δὲ ἄλλοι ἀστέρες ὑποδεέστερας λάμψεως παρουσιάζουσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν χρώματα ὑποπράσινα ἢ κυανᾶ. Ὁ ἀστὴρ Σείριος ἦτο ἄλλοτε χρώματος ὑπερύθρου, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων Συγγραφέων, ἀλλ' ἤδη τὸ χρῶμά του μετεβλήθη εἰς λευκὸν καθαρώτατον· οὐδεὶς δὲ ἄλλος ἀστὴρ παρουσίασε μέχρι τοῦδε παρομοίαν μεταβολὴν χρώματος.

Ἡ λάμψις, ἣν ἀποστέλλουσιν ἡμῖν πολλοὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, μεταβάλλεται μὲ τὸν χρόνον· οὕτω πολλοὶ ἀστέρες ἐξησθένησαν ἐπαισθητῶς καὶ ἔπαυσαν τοῦ νὰ μᾶς πέμπωσι τὸ φῶς των, ἐξαφανισθέντες ἐξ ὁλοκλήρου, ἄλλοι δὲ ἐξ ἐναντίας ἔλαβον σημαντικὴν αὔξησιν καὶ προσθήκην λάμψεως. Ἄλλοι πάλιν ἀστέρες μεταβάλλουσι περιοδικῶς τὴν λάμψιν των, ὡς ὁ Β τοῦ ἀστερισμοῦ Περσέως, ὅστις συνεχῶς μεταπίπτει ἀπὸ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ τέταρτον μέγεθος, καὶ κάμνει τὰς εἰσπηδήσεις του ταύτας ἀπὸ μεγέθους εἰς μέγεθος ἐν διαστήματι τριῶν καὶ ἡμισείας ὡρῶν. Ὁ τριακοστὸς τέταρτος τοῦ Κύκνου ἄλλοτε φαίνεται ἡμῖν ἕκτου μεγέθους καὶ ἄλλοτε γίνεται ἐντελῶς ἄφαντος, ἀπαιτοῦνται δὲ δεκαοκτὼ πλήρη ἔτη ὅπως ὑποστῇ τὰς μεταβολὰς ταύτας. Ἡ ἀστρονομία ἀνεκάλυψεν ὅτι αἴτιον τῶν μεταβολῶν τούτων εἶνε ἡ παρατηρηθεῖσα κίνησις εἰς τὸν ἀκίνητον νομιζόμενον Ἥλιόν μας, ὅστις μετὰ τῶν δορυφόρων του διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου κεῖται ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ἡρακλέους, μετ' ἴσης ταχύτητος, μεθ' ὅσης ἡ ἡμετέρα Γῆ στρέφεται περὶ τὸν Ἥλιον· διὰ τοῦτο, ὁ μὲν ἀστερισμὸς τοῦ Ἡρακλέους φαίνεται αὐξάνων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ὁ δὲ ἀντικείμενος αὐτῷ σμικρυνόμενος.

Ἐνίοτε ἄστρον τι φαίνεται αἴφνης, λάμπει ζωηρότατα ἐν διαστήματι μηνῶν τινῶν ἢ καὶ πολλῶν ἐτῶν, εἶτα δὲ γίνεται ἄφαντον χωρὶς οὐδὲ ἴχνος νὰ ἀφήσῃ· οὗτοι καλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων προσωρινοὶ ἀστέρες (*). Τοιοῦτόν τι φαινόμενον ἠνάγκασε πιθανῶς τὸν ἀστρονόμον Ἵππαρχον νὰ ἀνανεώσῃ τὸν κατάλογον τῶν ἀστέρων του κατὰ τὸ 125 ἔτος πρὸ Χριστοῦ. Τῷ 1572 λαμπρότατος ἀστὴρ ἐφάνη αἴφνης εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῆς Κασσιόπης, τοῦ ὁποίου ἡ λάμψις ὑπερτέρει τὴν τῶν λοιπῶν ἀστέρων, μηδ' αὐτοῦ τοῦ Σειρίου ἐξαιρουμένου, τοσοῦτον ὥστε πολλάκις ἦτο ὁρατὸς καὶ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ· ἀλλ' ἐν διαστήματι ἑνὸς μηνὸς ἐξησθένησεν ἡ λάμψις του, καὶ σμικρυνθεὶς ἐπαισθητῶς ἐχάθη ἐξ ὁλοκλήρου τὸν Μάρτιον τοῦ 1574. Ἕτερος ἀστὴρ, ἐκτάκτου λάμψεως καὶ μηδόλως ἀπολειπόμενος τοῦ πρώτου, παρετηρήθη τῷ 1604 εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ὀφιούχου, ἀλλ' ἔγεινεν ἄφαντος μετὰ 15 μῆνας, φυλάττων τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀστέρας. Τοσοῦτον δὲ ἀκριβῶς παρετηρήθη ἡ φύσις του, ὥστε ἀπεδείχθη ὅτι ἀτοπώτατον ἦτο νὰ ἐκληφθῇ ὡς πλανήτης ἢ κομήτης ἄνευ οὐρᾶς.

Ῥ.

(Ἀκολουθεῖ.)

(*) Ὁ Ἄγγλος ἀστρονόμος Κ. Ι. Χίνδ ἐφίστησι τὴν προσοχὴν τῶν συναδέλφων του ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ 1852 ἀνακαλυφθέντος ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Ταύρου ἀστέρος ἡ Νεφέλη, ὅστις ἐσχάτως ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέσεώς του.